

ЗАКОН О ОСНОВНОМ ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се дјелатност основног образовања и васпитања као дио јединственог система образовања Републике Српске (у даљем тексту: Република).

Члан 2.

(1) Основно образовање и васпитање дјелатност је од општег друштвеног интереса.

(2) Дјелатност основног образовања и васпитања обухвата:

- а) обавезно образовање и васпитање,
- б) друге облике образовања дјеце и омладине и
- в) образовање одраслих.

Члан 3.

(1) Основно образовање и васпитање траје девет година.

(2) Основно образовање и васпитање је обавезно и бесплатно за сву дјецу, по правилу, од шест до 15 година живота.

(3) Паралелно са стицањем основног образовања и васпитања може се стицати и умјетничко образовање и васпитање (музичко, балетско и сл.) под условима и на начин прописан овим законом.

Члан 4.

Основно образовање и васпитање обављају основне школе, специјалне основне школе, музичке и балетске школе (у даљем тексту: школе) у којима се остваривањем наставног плана и програма прописаним у складу са овим законом стиче основно образовање и васпитање.

Члан 5.

Поједини изрази који се користе у овом закону имају сљедеће значење:

- а) ученик – дијете које похађа школу,
- б) инклузија – подразумијева свеобухватно укључивање лица са сметњама у психофизичком развоју, лица са препрекама у учењу и уопште лица са препрекама друштвене укључености у васпитно-образовни систем и свакодневни живот;

в) тријада – обухвата циклус у којем се стиче образовање и васпитање у току три разреда, и то:

- 1) прва тријада – први, други и трећи разред,
- 2) друга тријада – четврти, пети и шести разред и
- 3) трећа тријада – седми, осми и девети разред,

г) досије ученика – представља документ у писаном или електронском облику који садржи основне податке о ученику (име, презиме, име родитеља, матични број, годину рођења, адресу итд.), те податке о процесу напредовања у образовању, васпитању и социјализацији,

д) мрежа школа – скуп постојећих школа које обављају дјелатност основног образовања и васпитања на подручју Републике са свим њиховим подручним одјељењима,

ђ) уписно подручје – подручје са којег се дјеца уписују у одређену школу на основу мјеста пребивалишта, односно пријављеног боравишта,

е) подручно одјељење – одјељење које је кадровски и програмом повезано, али просторно измјештено од матичне/централне школе. Подручно одјељење бројем ученика, односно одјељења не испуњава услове прописане за оснивање самосталне школе,

ж) разредно одјељење – чине ученици истог разреда приближно истог узраста и

з) комбиновано одјељење – одјељење састављено од ученика два или више разреда. Формира се у школама са мањим бројем ученика од предвиђеног стандардом.

Члан 6.

Граматички изрази у овом закону употријебљени су у једном роду и означавају лица и мушког и женског пола.

Члан 7.

Циљеви основног образовања и васпитања су:

а) цјеловит и хармоничан, индивидуалним потребама, интересима и могућностима прилагођен развој интелектуалних, социјално-емоционалних, моралних, радних и физичких потенцијала и способности дјетета до личног максимума,

б) развој стваралачког, креативног и критичког мишљења,

в) развој комуникацијских способности, поштовања мишљења других и поштовања различитости,

г) развој сарадње и одговорности, дјеловања у тиму и конструктивног рјешавања проблема,

д) развијање свијести отворене за нове идеје и нова знања,

ђ) развој свијести о потреби чувања здравља,

е) подстицање и развој жеље за успјехом и осјећаја одговорности за сопствени успјех,

ж) оспособљавање за самостално и самоиницијативно стицање знања,

з) развој способности разумијевања проблема и примјене знања,

- и) развој самопоуздања, самопоштовања, самоконтроле, способности препознавања својих и туђих емоција,
- ј) развијање свијести о позитивној припадности властитом културном идентитету, језику и традицији на начин примјерен цивилизацијским тековинама,
- к) развој критичности и самокритичности, иницијативности и жеље за постигнућем,
- л) развијање и његовање потреба за културом и очувањем културног наслеђа и културних добара,
- љ) развој и његовање основних моралних вриједности, ставова и односа и
- м) развијање еколошке свијести и свијести о потреби очувања природне и животне средине.

Члан 8.

(1) Јавне потребе у основном образовању и васпитању утврђују се педагошким стандардима основног образовања и васпитања у Републици Српској (у даљем тексту: педагошки стандарди).

(2) Педагошким стандардима утврђују се материјални, кадровски и други услови за остваривање дјелатности и равномјеран развој система основног образовања и васпитања у одређеном периоду.

(3) Влада Републике Српске (у даљем тексту: Влада), на приједлог Министарства просвјете и културе (у даљем тексту: Министарство), доноси уредбу о педагошким стандардима и нормативима за основно образовање и васпитање.

Члан 9.

(1) Свако дијете има једнако право приступа и једнаке могућности у основном образовању и васпитању без дискриминације по било којем основу.

(2) Једнак приступ и једнаке могућности подразумијевају обезбјеђивање једнаких услова и прилика за сву дјецу при почетку и наставку основног образовања и васпитања.

(3) Право из става 1. овог члана остварује се у складу са педагошким стандардима.

Члан 10.

Страни држављани и лица без држављанства имају право на образовање у складу са конвенцијама и споразумима које је Босна и Херцеговина закључила са другим земљама или међународним организацијама.

Члан 11.

(1) У основном образовању не може се вршити дискриминација дјеце, наставника и осталог особља школе на основу расе, пола, језика, религије, политичког или другог мишљења, националног или социјалног поријекла, на основу инвалидности или на било којој другој основи.

(2) Школа има одговорност да у средини у којој дјелује допринесе стварању културе која поштује људска права и основне слободе свих грађана како је то утемељено Уставом и осталим међународним документима из области људских права које је потписала Босна и Херцеговина.

(3) Република и јединице локалне самоуправе заједно са школом одговорне су за обезбјеђење школског простора, опреме и пратеће инфраструктуре за несметан приступ и учешће у образовном процесу лица са посебним образовним потребама.

Члан 12.

(1) Настава у основном образовању и васпитању изводи се на службеним језицима конститутивних народа, уз коришћење оба службена писма ћирилице и латинице.

(2) У школама се не смије вршити дискриминација наставника или неког другог запосленог при именовању, условима запослења, напредовању или у било којој другој одлуци у вези са тим лицем, на основу тога што у школи, у усменом и писаном изражавању користи било који од језика конститутивних народа.

(3) У школама се не смије вршити дискриминација ученика при пријему, учешћу у активностима школе или у било којој другој одлуци у вези са тим учеником, на основу тога што у школи, у усменом и писаном изражавању користи било који од језика конститутивних народа.

(4) Језик и култура националних мањина у Републици Српској поштоваће се и користити у школи у највећој могућој мјери, а у складу са Оквирном конвенцијом о заштити права националних мањина и Законом о заштити права припадника националних мањина ("Службени гласник Републике Српске", број 2/05).

(5) Ближи пропис о организовању и извођењу наставе на језицима националних мањина доноси Влада, на приједлог Министарства.

Члан 13.

(1) У основном образовању ће се штитити вјерске слободе, толеранција и култура дијалога.

(2) Ученици ће похађати часове вјеронауке према свом вјерском опредјељењу, ако је то у складу са њиховим убјеђењима и убјеђењима њихових родитеља, старатеља или усвојитеља (у даљем тексту: родитељ).

(3) Ученици који по захтјеву родитеља не желе да похађају вјеронауку неће бити доведени у неповољан положај у односу на друге ученике.

Члан 14.

У наставним и другим активностима у школи не могу се користити или изучавати дидактички и други материјали увредљивог садржаја, а наставници и друго школско особље не смију давати изјаве које би се оправдано могле сматрати увредљивим за језик, културу и религију ученика који припадају било којој националној, етничкој или религијској групи.

Члан 15.

(1) Рад школе је јаван.

(2) У школи није дозвољено политичко организовање и дјеловање, као ни коришћење школског простора у те сврхе, у вријеме одржавања наставе.

Члан 16.

Република обезбјеђује остваривање права грађана од општег интереса у основном образовању и васпитању, и то:

- а) основно образовање и васпитање дјецe у деветогодишњем трајању,
- б) основно музичко и балетско образовање и
- в) основно образовање и васпитање дјецe са сметњама у психофизичком развоју (специјалне основне школе).

Члан 17.

(1) Ради унапређивања квалитета основног образовања и васпитања формира се Савјет за развој основног образовања и васпитања, као савјетодавно тијело министра просвјете и културе (у даљем тексту: министра).

(2) Министар доноси Правилник о структури, начину формирања и надлежностима Савјета за развој основног образовања и васпитања.

II ОСНИВАЊЕ И ПРЕСТАНАК РАДА ШКОЛЕ

Члан 18.

(1) Школа је јавна установа.

(2) Република, ради обезбјеђивања права грађана из члана 16. овог закона оснива школу.

(3) Школу може основати и правно и физичко лице, уз сагласност Владе, под условима утврђеним овим законом.

(4) Школа се не може основати због стицања добити.

Члан 19.

(1) Јавна или приватна школа оснива се и почиње да ради ако има:

- а) одговарајући број ученика,
- б) одговарајући простор,
- в) одобрен наставни план и програм,
- г) потребну опрему и наставна средства и
- д) потребан број наставника и стручних сарадника.

(2) Министар доноси Правилник о условима за оснивање и почетак рада основне школе.

(3) Министар рјешењем утврђује испуњеност услова за почетак рада школе.

(4) Рјешење министра је коначно.

Члан 20.

(1) Иницијативу за оснивање школе чији је оснивач Република покреће јединица локалне самоуправе на чијем подручју се планира отварање школе или Министарство, најкасније до краја децембра текуће године, за наредну школску годину.

(2) Уз иницијативу из става 1. овог члана прилаже се:

- а) елаборат о оправданости оснивања школе и
- б) рјешење министра о испуњености услова за почетак рада школе.

(3) Елаборат о оправданости оснивања школе садржи:

- а) доказ о оправданости оснивања, односно о постојању друштвене потребе оснивања школе на том подручју, имајући у виду постојећу мрежу школа,
- б) детаљан опис, статус и структуру школе,
- в) начин испуњавања прописаних услова за рад школе,
- г) доказ о обезбијеђености средстава за рад и
- д) остале податке значајне за оснивање и рад школе.

(4) Иницијатива за оснивање јавне школе са прилозима из става 2. овог члана доставља се Влади на разматрање и усвајање.

(5) На основу усвојеног елабората и рјешења из става 2. овог члана Влада доноси одлуку о оснивању школе.

(6) Јавна школа уписује се у судски регистар код надлежног суда након доношења одлуке Владе из става 5. овог члана.

Члан 21.

(1) Приватна школа оснива се одлуком оснивача, уз сагласност Владе, у складу са овим законом и прописима који се односе на оснивање установа.

(2) Приватна школа у оснивању, уз захтјев за издавање сагласности за оснивање, најкасније до краја децембра текуће године за наредну школску годину Министарству подноси:

а) елаборат о оправданости оснивања школе, који садржи:

- 1) доказ о оправданости оснивања, односно о постојању друштвене потребе оснивања школе на том подручју, имајући у виду постојећу мрежу школа,

- 2) детаљан опис, статус и структуру школе,
 - 3) начин испуњавања прописаних услова за рад школе,
 - 4) доказ о обезбијеђености средстава за рад за најмање три наредне школске године и
 - 5) остале податке значајне за оснивање и рад школе,
- б) акт о оснивању,
 - в) приједлог статута и
 - г) одлуку о именовану лица овлашћеног за заступање.

(3) На основу усвојеног елабората и рјешења из члана 19. став 3. овог закона Влада даје сагласност за почетак рада приватне школе.

(4) Оснивач приватне школе не може да буде физичко или правно лице за које је утврђена кривична одговорност.

(5) Приватна школа уписује се у судски регистар и стиче својство правног лица на основу акта о оснивању и сагласности Владе.

Члан 22.

(1) Ако Министарство утврди да школа из чл. 20. и 21. не испуњава неки од услова из члана 19. овог закона, одредиће рок у којем је оснивач дужан да отклони утврђене недостатке.

(2) Министар ће донијети рјешење којим се одбија захтјев оснивача за почетак рада школе ако оснивач у року из става 1. овог члана не отклони утврђене недостатке.

(3) Рјешење из става 2. овог члана је коначно.

Члан 23.

(1) Школи која испуњава услове за рад прописане овим законом издаје се рјешење о одобрењу за почетак рада школе.

(2) На основу рјешења из става 1. овог члана школа се уписује у Регистар основних школа који води Министарство.

(3) Министар доноси Правилник о садржају и начину вођења регистра основних школа.

(4) Школа која није уписана у Регистар основних школа не може почети да ради и издаје јавне исправе које издају школе.

(5) Списак школа уписаних у Регистар основних школа објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске".

Члан 24.

(1) Школа може да обавља дјелатност ван свога сједишта (у даљем тексту: подручно одјељење) под условима утврђеним у члану 19. овог закона. Подручно одјељење нема својство правног лица.

(2) Иницијативу са образложењем о потреби оснивања подручног одјељења предлаже школа у чијем би саставу требало да буде подручно одјељење, најкасније до краја јуна текуће године за наредну школску годину.

(3) Школа може обављати дјелатност у иностранству у складу са овим законом. За дјецу грађана Републике Српске која се школују у страним школама обезбјеђује се допунско основно образовање по посебном наставном плану и програму и под условима које утврди министар, посебним актом.

Члан 25.

Школа може да организује одјељење за ученике са сметњама у психофизичком развоју у случају када се не може извршити укључивање (инклузија) таквих ученика у редовна одјељења – специјално одјељење.

Члан 26.

Школе су у условима када је то потребно обавезне да организују заједничку стручну службу на свом подручју уз претходно прибављену сагласност Министарства.

Члан 27.

(1) Влада на приједлог јединице локалне самоуправе утврђује број и просторни распоред школа у Републици (у даљем тексту: мрежа школа), најмање сваке четири године, а најкасније до 20. марта текуће године.

(2) Мјерила и критеријуми за утврђивање мреже школа су:

а) потребе утврђене системским праћењем и предвиђањем демографских, економских и урбанистичких кретања на одређеном подручју,

б) специфичност подручја (брдско-планинско, погранично, изузетно неразвијено итд.),

в) доступност и једнаки услови за стицање основног образовања,

г) обезбијеђеност комуникација и

д) економичност и рационалност у коришћењу кадра, средстава, простора и опреме.

(3) Приликом утврђивања мреже школа Влада, на приједлог Министарства утврђује школе са посебним статусом које раде под отежаним условима у брдско-планинским и саобраћајно и комуникацијски лоше повезаним подручјима. Школе са посебним статусом од посебног су значаја за друштво и Министарство може дозволити рад овим школама и у случају када не испуњавају прописане услове у погледу опреме, кадра, броја ученика, одјељења и др.

(4) Одлуку о статусним и организационим промјенама за школе из става 3. овог члана доноси министар.

Члан 28.

(1) Све јавне школе имају уписно подручје које утврђује министар, на приједлог јединице локалне самоуправе. Јавне школе дужне су да приликом уписа ученика поштују уписна подручја.

(2) Министар доноси рјешење о уписном подручју.

(3) У случају да постоји оправдана потреба измјене рјешења о уписном подручју, рјешење се мора донијети најкасније до 1. марта текуће године за наредну школску годину.

(4) Министарство може на захтјев родитеља, у оправданим случајевима, одобрити да дијете буде уписано у школу чијем уписном подручју не припада, ради заштите права дјетета или ако је то у најбољем интересу дјетета.

(5) Право родитеља да дијете упише у школу којој по уписном подручју не припада ограничено је могућностима и условима рада школе коју би дијете требало да похађа и школе коју жели да похађа.

(6) Министарство може да донесе смјернице за одлучивање о захтјеву родитеља из става 5. овог члана, водећи рачуна о томе да су смјернице у складу са принципима и правима утврђеним овим законом.

(7) Уписно подручје специјалне школе је подручје Републике.

Члан 29.

(1) Школа обавља дјелатност у свом сједишту.

(2) Школа може промијенити назив и сједиште.

(3) Одлуку о промјени назива и сједишта доноси школски одбор уз сагласност оснивача.

(4) Школа не може промијенити назив и сједиште док траје настава у школској години.

Члан 30.

(1) Школа има статут који доноси школски одбор уз сагласност Министарства.

(2) Статут је основни општи акт школе којим се ближе уређује организација, начин рада, управљање и руковођење школом и друга питања у складу са законом.

Члан 31.

(1) Школа може престати да ради под условима и по поступку утврђеним овим законом.

(2) Оснивач је дужан да ученицима школе која је престала да ради обезбиједи наставак образовања у другој одговарајућој школи.

(3) Школа престаје да ради, ако:

а) престане потреба за њеним постојањем,

б) не испуњава прописане услове за обављање дјелатности и

в) не обавља дјелатност за коју је основана.

(4) Испуњеност услова за наставак рада и обављање дјелатности школе утврђује се по потреби, а обавезно сваке четири године.

(5) Ако се редовном контролом утврди да школа не обавља дјелатност на прописан начин или се ванредним прегледом утврди да школа нема потребне услове за рад прописане овим законом, Министарство одређује рок за отклањање неправилности и недостатака који не може бити дужи од једне године.

(6) Министарство забрањује рад школи која не испуни прописане услове у року из става 5. овог члана и налаже брисање те школе из Регистра основних школа.

(7) Оснивач је обавезан да доноси одлуку о престанку рада школе у року од три мјесеца од дана забране рада школи.

(8) Оснивач приватне школе доставља одлуку о престанку рада школе Министарству.

(9) Школа која је престала да ради брише се из Регистра основних школа.

(10) Школа може престати да ради само на крају школске године.

(11) Јавне исправе издате након престанка рада школе и њеног брисања из Регистра, правно су ништавне.

(12) Одлука о престанку рада школе и брисању из Регистра основних школа објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске".

Члан 32.

На оснивање, руковођење, положај запослених, надзор над законитошћу рада и на престанак рада школе примјењују се одредбе Закона о систему јавних служби ("Службени гласник Републике Српске", број 68/07) и Закона о раду – Пречишћени текст ("Службени гласник Републике Српске", број 55/07), ако овим законом није другачије утврђено.

III ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ РАДА

Члан 33.

(1) Наставни план и програм по којем се остварује наставни процес доноси министар на приједлог Републичког педагошког завода, у складу са заједничким језгрима наставних планова и програма из чл. 42. и 43. Оквирног закона о основном и средњем образовању у Босни и Херцеговини ("Службени гласник Босне и Херцеговине, број 18/03), (у даљем тексту: Оквирни закон).

(2) Наставни план и програм за предмет вјеронаука доноси министар на приједлог надлежног органа одговарајуће цркве или вјерске заједнице.

Члан 34.

(1) Наставним планом и програмом утврђују се обавезне наставне и ваннаставне активности.

(2) Наставним планом утврђују се наставни предмети и њихов распоред по разредима, као и годишњи и седмични број часова наставе и други облици васпитно-образовног рада.

(3) Наставним програмом утврђује се:

а) садржај за сваки обавезни и изборни предмет,

б) циљ, задаци и исходи наставе и других облика васпитно-образовног рада и

в) упутство за остваривање наставног програма.

(4) Изборни предмети обавезни су за све ученике који се за њих определијеле.

Члан 35.

(1) У школи се организују слободне активности ученика укључивањем у различите облике рада који се заснивају на добровољном изјашњавању ученика.

(2) Невладине организације могу реализовати властите програме у школама уз сагласност Министарства.

Члан 36.

Одлуку о другом страном језику доноси школски одбор уз сагласност министра, најкасније до краја јуна за наредну школску годину, а на основу жеља ученика, друштвених потреба и кадровских могућности.

Члан 37.

(1) У основном образовању и васпитању користе се уџбеници и наставна средства која одобри министар по претходно спроведеном конкурс за прибављање рукописа уџбеника и тендеру за избор издавача.

(2) Школски уџбеник је наставно средство и извор учења који обухвата наставним планом и програмом утврђене садржаје за школу.

(3) Поред уџбеника, у основном образовању и васпитању користе се и друга наставна средства, као што су:

- а) збирка задатака,
- б) приручник и
- в) радна свеска и друга литература.

(4) У образовању дјеце са сметњама у психофизичком развоју која похађају специјалне школе користе се посебни уџбеници и наставна средства према категорији оштећења.

(5) Листу одобрених уџбеника за одређену школску годину објављује Министарство у каталогу уџбеника сваке године најкасније до 31. марта.

Члан 38.

(1) Уџбеник мора испуњавати научне, педагошке, психолошке, дидактичко-методичке, етичке, језичке, ликовно-графичке и техничке захтјеве утврђене стандардима за израду уџбеника.

(2) Уџбеник чији је садржај противан Уставу Републике и Уставу Босне и Херцеговине и који је непримјерен у погледу људских права, основних слобода и односа међу половима, неће бити одобрен.

(3) Уџбеник не смије садржавати рекламни садржај.

(4) Осим обавезних садржаја из наставног програма, уџбеник може имати и изборне садржаје.

(5) Уџбеник се објављује у штампаном облику и другим облицима.

(6)) Министар доноси Правилник о стандардима за израду уџбеника.

Члан 39.

(1) Запослени у Министарству и Републичком педагошком заводу због сукоба интереса не могу бити аутори уџбеника.

(2) Министар неће одобрити употребу уџбеника чији је аутор у сукобу интереса из става 1. овог члана.

Члан 40.

(1) Школа има библиотеку у оквиру школе или има приступ библиотеци као саставном дијелу својих укупних васпитно-образовних активности.

(2) Школска библиотека је саставни дио васпитно-образовног процеса и укључена је у наставне и слободне активности.

Члан 41.

(1) Школа доноси годишњи програм рада којим се утврђује:

- а) садржај рада,
- б) вријеме,
- в) мјесто,
- г) начин,
- д) носиоци остваривања наставног плана и програма и
- ђ) излети, екскурзије и школа у природи, крос (јесењи и прољећни), односно спортски дан.

(2) Школски одбор усваја годишњи програм рада школе.

(3) Школа доставља годишњи програм рада школе најкасније до 20. септембра текуће године Министарству, Републичком педагошком заводу, оснивачу, ако је приватна школа и скупштини града, односно скупштини општине.

(4) Министарство за сваку школску годину утврђује образац годишњег програма рада за основне школе.

(5) Министар доноси Правилник о извођењу излета, екскурзија и школе у природи.

Члан 42.

(1) За ученике у основном образовању настава се организује по тријадама.

(2) За ученике од I до III разреда организује се разредна настава (у даљем тексту: прва тријада), за ученике од IV до VI разреда, разредна и предметна настава (у даљем тексту: друга тријада), а за ученике од VII до IX разреда предметна настава (у даљем тексту: трећа тријада).

(3) Директор школе доноси одлуку о расподјели предмета, по прибављеном мишљењу наставничког вијећа, а у складу са упутством Министарства о организацији наставе по тријадама.

Члан 43.

(1) Седмични број часова по разредима у првој, другој и трећој тријади утврђује се наставним планом, а дневно оптерећење ученика одређује се распоредом часова.

(2) У седмични и дневни број часова из става 1. овог члана улазе и часови додатне и допунске наставе и ваннаставних активности.

(3) Школа ради у петодневној радној седмици.

(4) Наставни час траје 45 минута.

(5) Са ученицима прве тријаде организују се наставне активности у укупном дневном трајању од три сата за ученике првог разреда, односно максимално четири сата за ученике другог и трећег разреда.

Члан 44.

(1) Одјељење истог разреда оптимално има 25 ученика, минимално 18, а максимално 30 ученика, односно 32 ученика у случају постајања само једног одјељења.

(2) У редовно одјељење могу бити укључена највише два ученика са сметњама у психофизичком развоју. За једног ученика са сметњама у психофизичком развоју број ученика у редовном одјељењу смањује се за два у односу на оптималан број ученика, док се за два ученика са сметњама у психофизичком развоју број ученика у одјељењу смањује за шест у односу на оптималан број ученика.

(3) Васпитно-образовни рад у првој тријади може изузетно да се организује и у комбинованом одјељењу.

(4) Комбиновано одјељење од два разреда има до 18 ученика, односно уколико се комбинују три разреда, до 12 ученика.

(5) Министарство може, у изузетним случајевима, дати сагласност да се организују комбинована одјељења у оквиру друге тријаде.

(6) Комбиновано одјељење од два разреда у које су укључени ученици са сметњама у психофизичком развоју може имати највише 14 ученика.

(7) Комбиновано одјељење од три разреда у које су укључени ученици са потешкоћама у развоју може имати највише десет ученика.

Члан 45.

(1) Школска година траје од 1. септембра до 31. августа наредне календарске године.

(2) Васпитно-образовни рад у основном образовању организује се по полугодиштима.

(3) Настава у првом полугодишту почиње првог понедјељка у септембру.

(4) У току школске године ученици имају зимски, прољетни и љетни распуст.

(5) Зимски распуст траје три седмице, прољетни једну седмицу, а љетни 12 седмица.

(6) Настава у школској години траје 36 радних седмица, а у завршном разреду 34 седмице.

(7) Министар доноси Правилник о школском календару за сваку школску годину и објављује га најкасније 60 дана прије почетка школске године.

(8) Републички педагошки завод доноси план и календар такмичења за основне школе најкасније до 1. септембра.

Члан 46.

У основном образовању може да се организује васпитно-образовни рад као посебан облик рада за ученике на дужем кућном или болничком лијечењу.

Члан 47.

(1) Школа у оквиру својих могућности за ученике организује проширени програм, који подразумијева:

- а) продужени боравак,
- б) јутарње чување,
- в) слободне активности,
- г) факултативну наставу,
- д) школу у природи и
- ђ) припремне активности за дјецу у години прије поласка у први разред.

(2) У оквиру продуженог боравка ученицима се обезбјеђује чување током којег се одвијају различите спортске и културно-умјетничке активности, учење, израда домаћих задатака и извршавање других обавеза, а у складу са општим актима школе.

(3) Школа може да организује рад школске кухиње.

(4) Министар доноси Правилник о условима рада школске кухиње.

Члан 48.

(1) Школа је дужна да организује уочавање, образовање, праћење и подстицање надарених и талентованих ученика, те организује додатни рад према њиховим склоностима, способностима и интересима.

(2) Министар доноси наставни план и програм за надарене и талентоване ученике и Правилник о утврђивању критеријума за избор надарених и талентованих ученика.

Члан 49.

(1) За ученике који заостају у савладавању наставног програма, током школске године организује се допунска настава.

(2) Припремна настава организује се за ученике упућене на поправни испит, прије почетка испитног рока, у трајању од најмање пет радних дана по два часа дневно за сваки предмет.

Члан 50.

Током основног образовања школа је дужна да прати интересовање и склоности ученика и помаже им у одређивању за даље образовање.

Члан 51.

(1) У основном образовању обезбеђују се услови за остваривање друштвених, техничких, хуманитарних, спортских и културних активности које доприносе развоју личности ученика и промовисању једнаких шанси за све ученике, наставнике и остале запослене, уважавајући истовремено и право на различитост међу њима.

(2) Школа утврђује и спроводи програме који подржавају и његују различите културе, језике и вјероисповијести ученика и запослених.

Члан 52.

(1) У школи може да се оснује ученичка задруга с циљем развијања ваннаставних активности и друштвено корисног рада ученика.

(2) Рад ученичке задруге утврђује се општим актом школе.

(3) Школа може, у складу са општим актом о организовању задруге, пружати услуге и продавати производе настале као резултат рада ученика у ученичкој задрузи.

(4) Средства стечена радом ученичке задруге уплаћују се на рачун јавних прихода на организациони код школе и користе се намјенски за проширење материјалне основе рада ученичке задруге, екскурзије ученика, награде најбољим члановима задруге и најбољим ученицима, унапређивање васпитно-образовног рада у школи и помоћ обољелим ученицима.

Члан 53.

(1) У основном образовању и васпитању може се остваривати програм огледа ради провјере вриједности нових образовних садржаја, облика, метода и организације рада, нових наставних средстава и опреме.

(2) Програмом огледа дефинише се:

а) циљ огледа,

б) садржај, задаци, услови, начин и вријеме његовог остваривања и

в) мјесто, начин стручног праћења и вријеме за подношење извјештаја о постигнутом резултату.

(3) Министарство утврђује програм огледа и школу која ће га спроводити.

(4) Ради остваривања програма огледа могу се основати посебне школе.

IV УЧЕНИЦИ

Члан 54.

- (1) Упис дјеце у први разред обавља се у априлу и мају.
- (2) У први разред уписују се дјеца која до 1. септембра у текућој години навршавају шест година и која су психофизички способна за праћење и савладавање васпитно-образовног програма у школи.
- (3) У први разред се уписује и дијете старије од шест година које због болести или других разлога није било уписано у школу.
- (4) Здравствену способност дјетета, прије уписа у први разред, утврђује здравствена установа и о томе издаје налаз и мишљење.
- (5) Комисију за упис дјеце у први разред формира надлежни орган општине, а чине је:
 - а) лекар,
 - б) педагог и психолог у школи и
 - в) наставник разредне наставе у школи.
- (6) На тражење родитеља и на основу рјешења комисије у први разред могу бити уписана и физички и психички развијена дјеца која до краја текуће календарске године навршавају шест година. Рјешење комисије је коначно.
- (7) Уколико комисија уочи потешкоће у развоју код дјетета дужна је да прибави мишљење стручног лица (дефектолог-логопед), те да од надлежне установе на основу наведеног мишљења затражи утврђивање степена и врсте ометености.
- (8) Јединица локалне самоуправе обавезна је да до краја фебруара достави свакој школи списак дјеце дорасле за полазак у први разред са уписног подручја те школе.

Члан 55.

- (1) Дијете са лакшим менталним и физичким сметњама у развоју уписује се у редовно одјељење, с тим да му се обезбиједи посебна стручна помоћ у оквиру опсервационог периода који не може бити краћи од шест мјесеци.
- (2) Стручну помоћ у оквиру опсервационог периода пружа дефектолог-логопед и педагошко-психолошка служба школе. У школама гдје нема дефектолога-логопеда стручну помоћ пружа педагошко-психолошка служба и у највећој мјери у којој је то могуће укључују и друга стручна лица.
- (3) Министар доноси Правилник о васпитању и образовању дјеце са сметњама у психофизичком развоју.

Члан 56.

- (1) Родитељи су дужни да у прописаном року уписују дијете у основну школу, брину се да редовно похађа наставу и обавља друге школске обавезе.
- (2) Школа је дужна да опомене родитеља уколико дијете није уписано или редовно не похађа наставу, а уколико дијете не почне да похађа наставу, школа ће о томе обавијестити надлежни орган јединице локалне самоуправе и Министарство, те покренути поступак пред надлежним судом.

Члан 57.

(1) Ученик може прећи у другу школу на основу преводнице и свједочанства, односно ђачке књижице.

(2) Преводница се издаје у року од седам дана од дана подношења захтјева од школе у коју се дијете уписује или родитеља.

(3) Школа у коју се ученик уписао дужна је да у року од седам дана од дана пријема преводнице обавијести школу из које се ученик исписао да је примила преводницу.

Члан 58.

Ученик не може бити искључен из школе.

Члан 59.

(1) Ученику који је навршио 15 година престаје обавеза похађања школе истеком те школске године.

(2) Школа може, по одлуци директора, ученику који је навршио 15 година, а није стекао основно образовање, омогућити школовање до навршених 17 година.

(3) Ученик из става 2. овог члана који учини тежу повреду обавеза искључује се из школе.

(4) Ученик са сметњама у психофизичком развоју може стицати основно образовање и послије навршених 18 година у специјалним школама.

Члан 60.

(1) Лица старија од 17 година која редовно не похађају школу сматрају се одраслим (у даљем тексту: одрасли) и стичу основно образовање у складу са овим законом према наставном плану и програму за одрасле.

(2) Наставним планом и програмом за одрасле ближе се утврђује:

а) циљ,

б) задаци и садржај образовања,

в) седмични и годишњи број часова наставе и других облика образовног рада и

г) начини и облици остваривања тог рада.

(3) Министар доноси наставни план и програм за одрасле.

Члан 61.

(1) Одрасли могу стећи основно образовање похађањем наставе или полагањем испита.

(2) Основно образовање одраслих организује се по разредима од I до IX разреда и траје четири године, с тим да у првој години могу завршити I, II и III разред.

(3) Број одраслих у одјељењу, односно у групи може да буде до 20.

(4) Директор школе утврђује вријеме пријављивања и одржавања испита.

(5) Кандидати који се образују обезбјеђују финансијска средства за организацију наставе и полагање испита за образовање одраслих, у складу са општим актом школе.

(6) Лице које похађа наставу за одрасле завршило је разред ако има пролазне оцјене из свих наставних предмета.

(7) Одрасли који имају недовољне оцјене из појединих предмета полажу испите из тих предмета.

(8) Одрасли се не оцјењују из владања.

(9) Одраслима се издаје свједочанство о сваком завршеном разреду и свједочанство о стеченом основном образовању.

(10) Јединица локалне самоуправе води евиденцију неписмених лица и лица без потпуног основног образовања.

Члан 62.

(1) Наставник физичког васпитања има обавезу је да ученика ослободи појединих облика наставе због тјелесног недостатка или болести, привремено или за одређену школску годину, о чему доноси одлуку на основу приједлога надлежне здравствене установе.

(2) Ученик који је због тјелесног недостатка или болести ослобођен појединих облика физичког васпитања не може због тога бити неоцијењен, нити добити негативну оцјену.

(3) Ученик из става 2. овог члана оцјењује се из осталих облика физичког васпитања.

Члан 63.

(1) Ученик се оцјењује из свих наставних предмета и владања.

(2) Оцјењивање ученика је јавно.

(3) У току полугодишта ученик мора бити оцијењен из сваког наставног предмета најмање три пута, а из владања на крају првог и другог полугодишта.

(4) На крају првог и другог полугодишта утврђује се општи успјех ученика.

(5) У првој тријади знање и постигнуће ученика прати се и вреднује бројчано и описно.

(6) Министар доноси Правилник о оцјењивању ученика у основној школи.

Члан 64.

(1) Ученике у разредној настави оцјењује наставник који изводи наставу.

(2) Ученике од IV до IX разреда оцјењује наставник који изводи наставу, а оцјену на крају првог и другог полугодишта утврђује одјељенско вијеће на приједлог предметног наставника.

(3) Оцјену из владања утврђује одјељенско вијеће на приједлог одјељенског старјешине и одјељенске заједнице.

Члан 65.

(1) Успјех ученика из наставног предмета оцјењује се описном и бројчаном оцјеном, и то:

- а) одличан (5),
- б) врлодобар (4),
- в) добар (3),
- г) довољан (2) и
- д) недовољан (1).

(2) Оцјена недовољан (1) није пролазна.

(3) Владање ученика оцјењује се описном оцјеном:

- а) примјерно,
- б) добро,
- в) задовољава и
- г) лоше.

Члан 66.

(1) Општи успјех ученика утврђује се на основу просјека пролазних оцјена из свих наставних предмета, укључујући и изборне предмете.

(2) Општи успјех ученика је:

- а) одличан (5),
- б) врлодобар (4),
- в) добар (3),
- г) довољан (2) и
- д) недовољан (1).

(3) Ученик је постигао општи успјех:

- а) одличан (5), ако има средњу оцјену најмање 4,50,
 - б) врлодобар (4), ако има средњу оцјену од 3,50 до 4,49,
 - в) добар (3), ако има средњу оцјену од 2,50 до 3,49 и
 - г) довољан (2), ако има средњу оцјену од 2 до 2,49.
- (4) Оцјена из владања не утиче на општи успјех ученика.

Члан 67.

(1) Ученик прелази у наредни разред ако на крају школске године има пролазне оцјене из свих наставних предмета.

(2) Ученик се упућује на поправни испит уколико на крају школске године има недовољну оцјену из једног или два предмета.

(3) Ако ученик има више од двије негативне оцјене на крају школске године упућује се да понављање разреда.

Члан 68.

Дјеца са умјереном и тежом менталном ретардацијом, аутистична дјеца и дјеца са вишеструким сметњама оцјењују се описном оцјеном, и то:

- а) истиче се,
- б) добар и
- в) задовољава.

Члан 69.

(1) Школа води досије за сваког ученика ради континуираног праћења рада и развоја ученика.

(2) Министар доноси Правилник о вођењу ученичког досијеа.

Члан 70.

(1) Ученик који се истиче у учењу и владању похваљује се или награђује.

(2) Наставничко вијеће утврђује врсте похвала и награда, као и услове за њихово додјељивање.

(3) Ученику који је нарочито успјешан у васпитно-образовном процесу и другим активностима у школи може се додијелити похвала и награда према критеријумима утврђеним правилима школе.

(4) За остварене резултате ученик може добити похвалу:

- а) одјељенског старјешине,
- б) одјељенског вијећа и
- в) наставничког вијећа.

(5) Похвале се уписују у ђачку књижицу, свједочанство, одјељенску и матичну књигу.

Члан 71.

(1) Ученик може у току школовања да добије диплому за изузетан општи успјех, односно диплому за изузетан успјех у савладавању наставног програма из појединих наставних области или предмета.

(2) Министар Правилником прописује врсте диплома, начин и услове за њихово додјељивање.

Члан 72.

(1) Школа на крају деветогодишњег образовања проглашава ученика генерације.

(2) Министар доноси Правилник о избору и проглашењу ученика генерације у основној школи.

Члан 73.

Ученици деветог разреда којима престаје обавеза похађања школе, а нису завршили разред могу да га накнадно заврше полагањем испита из предмета из којих су имали недовољне оцјене, а најкасније у року од двије године.

Члан 74.

(1) Поправни испит у августовском року полажу ученици од IV до VIII разреда који на крају другог полугодишта имају недовољну оцјену из једног или два наставна предмета.

(2) Ученици IX разреда полажу поправни испит у јунском испитном року.

Члан 75.

Ученици који на крају другог полугодишта имају више од двије недовољне оцјене и ученици који не положе поправни испит или не приступе полагању поправног испита, понављају разред.

Члан 76.

(1) Разредни испит полаже ученик који из оправданих разлога није похађао наставу више од трећине годишњег броја часова предвиђених наставним планом и програмом, а оцјењивањем се утврди да није савладао програмом утврђене садржаје, као и ученик који није оцијењен из једног или више предмета.

(2) Ученик који на разредном испиту добије недовољну оцјену из једног или два наставна предмета, полаже поправни испит.

Члан 77.

(1) Ученик може да полаже испит из страног језика који није изучавао у школи. Испит се полаже по прописаном наставном програму за одређени разред.

(2) Школа издаје ученику увјерење о положеном испиту.

Члан 78.

(1) Директор школе именује комисије пред којима се полажу поправни испити, разредни испити и други испити у основном образовању који не спадају у редовно оцјењивање ученика.

(2) Школа писаним путем обавјештава Републички педагошки завод и просвјетну инспекцију, најмање десет дана прије полагања испита о термину одржавања поправног испита.

Члан 79.

Ученик има право и дужност да редовно похађа наставу и извршава школске обавезе.

Члан 80.

(1) Ученик који се истиче знањем и способностима може завршити школу у року краћем од девет, али не краћем од осам година.

(2) Ученик може завршити два разреда у току једне школске године, уколико је у најмање двије посљедње године имао одличне оцјене из свих наставних предмета.

Члан 81.

(1) Ученик или његов родитељ има право да директору школе поднесе приговор на оцјену или поступак оцјењивања у редовном оцјењивању, као и на поступак оцјењивања на поправном, односно разредном испиту, у року од два дана од дана пријема књижице или свједочанства на крају другог полугодишта.

(2) Директор школе дужан је да одлучи о приговору у року од два дана од дана његовог пријема.

(3) Уколико оцијени да је приговор оправдан, директор је дужан да формира комисију пред којом ће ученик полагасти испит, а која има најмање три члана од којих су два наставници предмета из којег се полаже испит, а трећи члан комисије је педагог школе.

(4) Наставник на чији приједлог је утврђена спорна оцјена не може бити члан комисије. Ако је приговор изјављен на оцјену уврђену на поправном или разредном испиту, чланови комисије не могу бити иста лица пред којима је ученик полагао поправни, односно разредни испит.

(5) Испит из става 3. овог члана обавља се у року од три дана од дана одобрења полагања испита пред комисијом.

(6) Оцјена комисије је коначна.

(7) Директор може донијети рјешење којим одбија приговор из става 1. овог члана на које ученик или његов родитељ може изјавити жалбу школском одбору у року од осам дана од дана пријема рјешења.

(8) Рјешење школског одбора је коначно.

Члан 82.

(1) За повреду обавеза ученик може дисциплински одговарати, а материјалну штету учињену намјерно или из крајње непажње надокнађују његови родитељи.

(2) За повреду обавеза ученику се изриче васпитно-дисциплинска мјера:

а) опомена или укор одјељењског старјешине,

б) укор одјељенског вијећа,

в) укор директора и

г) укор наставничког вијећа.

(3) Опомена и укор одјељенског старјешине и укор одјељенског вијећа изричу се ученицима за лакше повреде обавеза ученика утврђених општим актом школе.

(4) Укор директора и укор наставничког вијећа изричу се за теже повреде обавеза ученика утврђених овим законом.

(5) Тежом повредом обавеза ученика сматра се:

а) преправка података у свједочанству, ћачкој књижици и другој јавној исправи,

б) преправка или дописивање података у школској евиденцији,

в) крађа школске имовине или имовине ученика,

г) употреба или подстрекавање ученика на употребу дувана, алкохола или наркотичког средства,

д) изазивање туче или учешће у тучи,

ђ) изражавање националне или вјерске нетрпељивости,

е) неоправдано изостајање из школе више од 25 часова у току школске године,

ж) недоличан однос или насиље према наставнику,

з) недоличан однос или насиље ученика једних према другима и

и) посједовање оружја.

(6) Ученик може одсуствовати са наставе само у оправданим случајевима. Родитељ је дужан да најкасније у року од осам дана оправда изостанак ученика.

(7) Васпитно-дисциплинска мјера изриче се за школску годину у којој је ученик учинио повреду обавеза, а може се у току школске године ублажити или укинути.

(8) Ученик може одговорати само за повреду обавезе која је доказана и која је у вријеме извршења била утврђена овим законом или општим актом школе.

(9) Ученик или његов родитељ може уложити приговор школском одбору на изречену васпитно-дисциплинску мјеру у року од осам дана од дана пријема одлуке о изрицању васпитно-дисциплинске мјере.

(10) Одлука школског одбора на приговор је коначна.

(11) Директор формира комисију која доноси одлуку о висини надокнаде у случају да је ученик одговоран за причињену материјалну штету у школи.

(12) Ученик или његов родитељ може изјавити жалбу школском одбору на одлуку комисије из става 11. овог члана.

(13) Рјешење школског одбора је коначно.

(14) Директор школе може ученика ослободити обавезе да надокнади причињену материјалну штету, ако се докаже да ученик штету није учинио намјерно или из крајње непажње.

(15) Директор је дужан да о учињеним прекршајним и кривичним дјелима која се десе у школи обавијести надлежне органе.

V ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ УЧЕНИКА СА СМЕТЊАМА У ПСИХОФИЗИЧКОМ РАЗВОЈУ У СПЕЦИЈАЛНИМ ОДЈЕЉЕЊИМА И СПЕЦИЈАЛНИМ ШКОЛАМА

Члан 83.

(1) Дјеца са сметњама у психофизичком развоју стичу основно образовање и васпитање у редовним школама и према програмима прилагођеним њиховим индивидуалним потребама, а у складу са чланом 19. Оквирног закона.

(2) Дјеца са тежим и тешким сметњама стичу основно образовање и васпитање у складу са овим законом и уписују се у специјалну школу или специјално одјељење на основу рјешења којим се утврђује врста и степен ометености у развоју.

(3) Рјешење из става 2. овог члана доноси комисија коју формира надлежна установа у складу са законом.

(4) Упис дјеце врши се у мају и јуну текуће године.

Члан 84.

Дјеца са сметњама у психофизичком развоју у смислу овог закона су:

а) дјеца са тјелесним и чулним оштећењима (тјелесно инвалидна, слијепа и слабовида, глува и наглува дјеца, дјеца са поремећајима у гласу, говору и језику),

б) дјеца која су ментално ометена (ментална ометеност лакшег, умјереног, тежег и тешког степена),

в) дјеца која су вишеструко ометена у развоју (са двије или више ометености),

г) аутистична дјеца и

д) дјеца са другим сметњама у складу са Међународном класификацијом болести из 1990. године (ICD – 10).

Члан 85.

(1) Током трајања основног образовања и васпитања може се обавити поновно утврђивање врсте и степена ометености у развоју ученика.

(2) Приједлог за поновно утврђивање врсте и степена ометености може поднијети родитељ, школа, здравствена установа и установа социјалне заштите.

Члан 86.

Министарство здравља и социјалне заштите у сарадњи са Министарством доноси Правилник о утврђивању ометености ученика у развоју и саставу и начину рада комисије из члана 83. овог закона.

Члан 87.

Министар доноси наставни план и програм основног образовања и васпитања за сваку врсту и степен ометености у развоју.

Члан 88.

(1) Зависно од врсте и степена ометености у развоју, настава у специјалним одјељењима и школама изводи се као:

- а) разредна,
- б) разредно-предметна и
- в) предметна.

(2) Наставним планом и програмом одређује се када се настава изводи као разредна, разредно-предметна или предметна.

(3) Наставни час за ученике од I до III разреда траје 35 минута, а за старије разреде 40 минута уколико се настава одвија у специјалном одјељењу.

Члан 89.

(1) У одјељењу или васпитној групи може да буде од шест до десет ученика, зависно од врсте и степена ометености у развоју.

(2) Одјељење ученика са вишеструком ометеношћу у развоју и одјељење комбиновано од више разреда може да има од три до шест ученика.

Члан 90.

(1) За образовање, васпитање и рехабилитацију ученика са сметњама у психофизичком развоју може се основати школа са најмање девет одјељења.

(2) Школа може да обавља дјелатност предшколског образовања и васпитања, основног образовања и васпитања исте врсте ометености у развоју, а у складу са законом.

(3) Школа може да има у свом саставу заштитну и производну радионицу.

(4) Школа може да организује смјештај и исхрану за ученике и дјецу предшколског узраста.

(5) Смјештај и исхрана могу бити у виду дневног или сталног боравка.

(6) Министарство прописује услове за смјештај ученика и начин остваривања васпитно-образовног рада.

(7) Јединица локалне самоуправе на чијој територији родитељ ученика има пребивалиште сноси трошкове сервисних услуга:

- а) превоза,
- б) исхране и
- в) смјештаја ученика.

Члан 91.

У школама из члана 83. став 2. овог закона наставу од I до IX разреда изводи дипломирани дефектолог одговарајућег смјера.

Члан 92.

Васпитни рад у специјалној школи која има организован смјештај ученика обавља васпитач – дипломирани дефектолог одговарајућег смјера.

VI МУЗИЧКО И БАЛЕТСКО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ

Члан 93.

(1) Музичко и балетско образовање и васпитање стиче се у музичким и балетским школама по одобреним наставним плановима и програмима.

(2) Музичке и балетске школе могу истовремено обављати дјелатност основног и средњег музичког и балетског образовања.

(3) Основно музичко и балетско образовање и васпитање ученици стичу уз обавезно основно школовање.

Члан 94.

(1) Основно музичко образовање и васпитање траје од двије године до шест година, што зависи од врсте инструмента, односно главног предмета, а реализује се у два циклуса.

(2) Основно балетско образовање и васпитање траје четири године.

Члан 95.

(1) У основну музичку, односно балетску школу може да се упише дијете ако положи пријемни испит којим се утврђује његова музичка, односно балетска способност.

(2) У основну музичку школу може да се упише дијете узраста од навршених пет до петнаест година, и то:

а) за одсјеке у трајању од шест година дијете узраста до девет година,

б) за одсјеке у трајању од четири године дијете узраста до једанаест година, а за контрабас и удараљке и дијете узраста до петнаест година и

в) за одсјеке у трајању од двије године дијете узраста од четрнаест до петнаест година.

(3) У основну музичку школу може да се упише и дијете старије од узраста наведених у ставу 2. овог члана уколико на пријемном испиту покаже изузетне музичке способности.

(4) Музичка школа организује припремну наставу за ученике млађег узраста.

(5) У основну балетску школу може се уписати дијете узраста од пет до десет година.

(6) У музичку, односно балетску школу ученици се уписују на почетку сваке школске године до 1. септембра текуће године.

Члан 96.

Наставним планом и програмом за основно музичко, односно балетско образовање и васпитање ближе се утврђује:

- а) циљ образовања,
- б) задаци образовања,
- в) садржај образовања,
- г) трајање образовања,
- д) узраст ученика,
- ђ) услови за почетак стицања образовања,
- е) садржај пријемног испита,
- ж) садржај годишњег испита,
- з) садржај контролног испита,
- и) услови за упис у наредну годину,
- ј) садржај, облици и начин извођења васпитно-образовног рада,
- к) трајање часа, седмични и годишњи број часова наставе и других облика васпитно-образовног рада и
- л) број ученика у одјељењу, односно групи.

Члан 97.

(1) Министар доноси наставне планове и програме за основно музичко и балетско образовање и васпитање.

(2) Министар доноси посебан наставни план и програм за основно музичко образовање и васпитање ученика ометених у развоју.

Члан 98.

(1) Основно музичко и балетско образовање и васпитање стиче се редовним похађањем наставе или полагањем испита.

(2) Ученик који стиче основно музичко или балетско образовање и васпитање путем полагања испита има статус ванредног ученика.

Члан 99.

(1) У музичкој и балетској школи полагају се сљедећи испити:

- а) пријемни,
- б) годишњи,
- в) контролни,
- г) разредни и
- д) поправни.

(2) Ученик основног музичког и балетског образовања и васпитања полаже контролни и годишњи испит.

(3) Контролни испит полаже се на крају првог циклуса основног музичког образовања.

(4) Ако ученик музичке школе не положи контролни испит после првог циклуса не може наставити стицање музичког образовања и васпитања.

(5) Ако ученик првог разреда балетске школе не положи контролни испит, не може наставити стицање балетског образовања и васпитања.

(6) Ученик музичке школе који не положи годишњи испит из главног предмета, понавља разред.

(7) Ученик може да полаже поправни испит само из једног наставног предмета.

(8) Ученик може једном да понавља разред у току стицања основног музичког, односно балетског образовања и васпитања.

Члан 100.

Ученик који се истиче знањем и способностима може стећи основно музичко, односно балетско образовање у року краћем од утврђеног у наставном плану и програму.

Члан 101.

Музичка, односно балетска школа може да организује смјештај и исхрану за ученике.

Члан 102.

Музичка школа дужна је да на организован начин уводи ученике у јавни и културни живот средине у којој се налази и то:

- а) организовањем концерата ученика, ансамбала, оркестара и хора у школи и ван школе,
- б) учешћем на такмичењима, фестивалима, смотрема и осталим манифестацијама,
- в) учешћем ученика у програмима пригодних прослава у јединици локалне самоуправе и Републици,
- г) наступима у средствима јавног информисања,
- д) размјеном концерата са другим школама у земљи и иностранству и
- ђ) организовањем сусрета, трибина, савјетовања са тематиком музичког образовања.

Члан 103.

Министар ће Правилником прописати потребне нивое и врсту образовања за наставнике музичке, односно балетске школе.

VII НАСТАВНИЦИ, СТРУЧНИ САРАДНИЦИ И ОСТАЛИ ЗАПОСЛЕНИ У ШКОЛИ

Члан 104.

(1) Васпитно-образовни рад у школи обављају наставници и стручни сарадници. Васпитни рад у школи са домом ученика обављају и васпитачи.

(2) Министар доноси Правилник о стручним профилима и звањима наставника, стручних сарадника и васпитача.

Члан 105.

(1) Послове наставника, стручног сарадника и васпитача обављају лица која осим услова утврђених Законом о раду, испуњавају и сљедеће услове:

а) имају одговарајући ниво образовања – завршен први циклус студијског програма и стручно звање у одређеној области или еквивалент, односно високу или вишу стручну спрему

б) имају важећу лиценцу и

в) имају љекарско увјерење о психичкој и физичкој способности за рад са ученицима.

(2) Услови из става 1. овог члана утврђују се прије заснивања радног односа.

(3) Јавне школске исправе стечене на територији СФРЈ до 6. априла 1992. године не подлијежу поступку признавања и имају исто правно дејство као јавна исправа стечена на територији Републике.

(4) За доказивање услова из става 1. тачка в) овог члана прихвата се само љекарско увјерење о психофизичкој способности радника које изда надлежна здравствена установа.

(5) Рад у основној школи не може обављати лице које је правоснажном пресудом осуђивано за кривична дјела учињена против достојанства личности, морала, службене дужности, полног интегритета, злостављања дјетета, полног и другог насиља над дјететом или малољетним лицем.

(6) Наставници, стручни сарадници и васпитачи дужни су да предузимају мјере заштите права дјетета, те о сваком кршењу тих права, посебно о свим облицима насиља над дјететом или малољетним лицем одмах обавијесте надлежну социјалну установу.

Члан 106.

(1) Наставу у првој тријади изводи наставник разредне наставе са завршеним првим циклусом студијског програма или еквивалентом, односно са високом или вишом стручном спремом.

(2) Наставу у другој тријади изводи наставник разредне наставе са завршеним првим циклусом студијског програма или еквивалентом, односно са високом или вишом стручном спремом за предмете за које је током студија методички оспособљен. Наставу из других предмета изводе предметни наставници који испуњавају услове из става 3. овог члана.

(3) Наставу у трећој тријади изводи наставник са завршеним првим циклусом одговарајућег студијског програма или еквивалентом, односно са високом или вишом стручном спремом.

(4) Наставу вјеронауке изводи вјероучитељ, свештеник или вјерски службеник са одговарајућим стручним профилем. Вјероучитељ који је радно ангажован у цркви, вјерској заједници или на другом радном мјесту рад у школи обавља по уговору о допунском раду. Вјероучитељ који је радно ангажован искључиво на пословима наставника вјеронауке заснива радни однос под условима предвиђеним овим законом.

(5) Прилагођене програме васпитно-образовног рада са ученицима који имају посебне потребе могу да реализују и наставници разредне или предметне наставе, уколико су за то оспособљени додатним програмима које прописује министар.

(6) Васпитни рад у Дому ученика може да обавља васпитач који има завршен први циклус одговарајућег студијског програма или еквивалент, односно високу или вишу стручну спрему.

Члан 107.

(1) Стручне послове у школи обавља школска стручна служба педагог, психолог, социјални радник, дефектолог, логопед и библиотекар.

(2) Педагог, психолог, логопед, дефектолог, социјални радник и библиотекар морају имати завршен први циклус одговарајућег студијског програма или еквивалент.

Члан 108.

Наставник обавља сљедеће послове:

- а) остварује циљ и задатке основног образовања и васпитања утврђене овим законом и на основу њега донесеним прописима и другим актима,
- б) планира, програмира и реализује захтјеве и садржаје наставног плана и програма,
- в) прати, вреднује и оцјењује резултате рада ученика,
- г) учествује у раду стручних органа школе ради унапређивања рада школе,
- д) сарађује са стручном службом школе, родитељима ученика, те другим тијелима у школи,
- ђ) сарађује са друштвеним партнерима чији је рад значајан за квалитет рада школе и промоцију њене дјелатности,
- е) води педагошку евиденцију и документацију о васпитно-образовном раду и ученицима и
- ж) извршава и друге обавезе које произлазе из општих аката и годишњег програма рада школе.

Члан 109.

(1) Педагог обавља сљедеће послове:

- а) педагошки савјетодавни, инструктивни и педагошки корективни рад са ученицима, родитељима и наставницима,
- б) програмира рад школе из дјелокруга своје надлежности,
- в) аналитичко-истраживачки рад у функцији унапређивања рада школе,
- г) сарађује са друштвеним партнерима чији је рад значајан за квалитет рада школе,
- д) ради на планирању, праћењу и вредновању рада школе,
- ђ) води потребну стручну документацију о свом раду и

е) извршава и друге обавезе које произлазе из општих аката и годишњег програма рада школе.

(2) Дефектолог обавља сљедеће послове:

а) савјетодавно-инструктивни рад са родитељима и наставницима,

б) дефектолошко-корективни рад са ученицима,

в) аналитичко-истраживачки рад у функцији унапређивања рада школе,

г) сарађује са друштвеним партнерима чији је рад значајан за квалитет рада школе,

д) учествује у програмирању рада школе из дјелокруга своје надлежности,

ђ) води потребну стручну документацију о свом раду и

е) извршава и друге обавезе које произлазе из општих аката и годишњег програма рада школе.

(3) Логопед обавља сљедеће послове:

а) савјетодавно-инструктивни рад са родитељима и наставницима,

б) дијагностичко-корективни рад са ученицима,

в) аналитичко-истраживачки рад у функцији унапређивања рада школе,

г) сарађује са друштвеним партнерима чији је рад значајан за квалитет рада школе,

д) учествује у програмирању рада школе из дјелокруга своје надлежности,

ђ) води потребну стручну документацију о свом раду и

е) извршава и друге обавезе које произлазе из општих аката и годишњег програма рада школе.

(4) Психолог обавља сљедеће послове:

а) психолошко-савјетодавно, инструктивни, дијагностички и психолошки корективни рад са ученицима, родитељима и наставницима,

б) учествује у програмирању рада школе из дјелокруга своје надлежности,

в) аналитичко-истраживачки рад из дјелокруга рада,

г) сарађује са друштвеним партнерима чији је рад значајан за квалитет рада школе и за дјелокруг рада психолога,

д) ради на праћењу и дијагностиковању проблема и потреба појединаца и група, посебно ученика и родитеља,

ђ) праћење и вредновање квалитета рада школе,

е) води потребну стручну документацију о свом раду и

ж) извршава и друге обавезе које произлазе из општих аката и годишњег програма рада школе.

(5) Социјални радник обавља сљедеће послове:

а) савјетодавно и инструктивни рад са ученицима, родитељима и наставницима ради побољшања социјалног положаја ученика у школској и породичној средини и на рјешавању социјалних проблема ученика,

б) учествује у програмирању рада школе из дјелокруга своје надлежности,

в) аналитичко-истраживачки рад у функцији превентивног дјеловања и дијагностиковању стања у области социјалног положаја ученика и дјеловања у овој области,

г) сарадња са органима школе и друштвеним партнерима,

д) сарадња са породицом ученика,

ђ) води потребну стручну документацију о свом раду и ученицима и

е) извршава и друге обавезе које произлазе из општих аката и годишњег програма рада школе.

(6) Васпитач обавља сљедеће послове:

а) планира, организује и реализује васпитни и образовни рад са ученицима у ђачком дому,

б) савјетодавни и инструктивни рад са ученицима и родитељима,

в) сарађује са школом и друштвеним партнерима чији је рад значајан за квалитет рада ђачког дома,

г) програмирање рада ђачког дома из дјелокруга своје надлежности,

д) води потребну документацију о свом раду и раду са ученицима и

ђ) извршава и друге обавезе које произлазе из општих аката и годишњег програма рада школе.

(7) Библиотекар обавља сљедеће послове:

а) сарађује са ученицима, наставницима, стручном службом школе и родитељима на пословима у вези са остваривањем циљева и задатака наставног програма,

б) савјетује, помаже у осамостављивању ученика у избору и коришћењу извора знања,

в) припрема, прати и планира набавке и употребе средстава и извора знања и учења,

г) културна и јавна дјелатност школе,

д) води документацију и евиденцију о свом раду и

ђ) извршава и друге обавезе које произлазе из општих аката и годишњег програма рада школе.

Члан 110.

(1) Наставници, стручни сарадници и остали радници школе морају обавити љекарски систематски преглед сваке године прије почетка редовне наставе. Систематски прегледи наставника, стручних сарадника и осталих радника школе обављају се у здравственим установама које за то испуњавају законске услове.

(2) Наставници, стручни сарадници и остали радници који болују од заразне или душевне болести, корисници дроге и алкохоличари не могу радити у школи.

(3) Ако постоји основана сумња да је наставнику или стручном сараднику нарушено психичко или физичко здравље, због чега је смањена његова способност обављања васпитно-образовног рада, школски одбор на приједлог директора, наставничког вијећа, савјета ученика или савјета

родитеља доноси одлуку о упућивању радника на комисијски љекарски преглед.

(4) Ако надлежна здравствена установа утврди да је психичко или физичко здравље лица из става 3. овог члана нарушено и битно смањена његова способност за обављање васпитно-образовног рада, школски одбор доноси одлуку о ослобађању радника од непосредног васпитно-образовног рада са ученицима.

(5) Ако школа не може обезбиједити други посао који одговара стручној спреми и преосталој радној способности лицу из става 4. овог члана, као и осталим радницима за које је утврђено да је њихово психичко или физичко здравље нарушено, обезбјеђује се материјална и социјална сигурност у складу са Законом о раду, Општим колективним уговором ("Службени гласник Републике Српске", број 27/06) и Посебним колективним уговором за запослене у области образовања и културе Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 17/08).

(6) Наставници, стручни сарадници и остали радници који одбију да оду на комисијски љекарски преглед чине тежу повреду радне дужности.

Члан 111.

(1) Послове наставника, стручног сарадника или васпитача може да обавља и приправник.

(2) Током приправничког стажа наставници, стручни сарадници и васпитачи оспособљавају се уз помоћ ментора за самостални рад, савладавају програм приправничког стажа и припремају се за полагање стручног испита.

(3) Приправнички стаж траје годину дана. Након тога приправник може приступити полагању стручног испита, а ако у року од годину дана по истеку приправничког стажа не положи стручни испит, престаје му радни однос.

(4) Школе могу ангажовати волонтере који имају права и обавезе утврђене Законом о раду.

Члан 112.

(1) Лице које је стекло радни стаж ван школе може да буде изабрано за наставника, стручног сарадника или васпитача уколико испуњава услове прописане овим законом и има обавезу да положи стручни испит у року од годину дана од дана заснивања радног односа у школи.

(2) Лице из става 1. овог члана нема статус приправника, а стручни испит полаже под истим условима предвиђеним за приправника.

Члан 113.

(1) Поступак лиценцирања за наставну област или наставни предмет спроводи се пред комисијом коју именује министар.

(2) Прва лиценца за васпитно-образовни рад издаје се на основу дипломе, увјерења о положеном стручном испиту и љекарског увјерења.

(3) Поступак лиценцирања из става 1. овог члана спроводи се по истој процедури и за стручне сараднике и то за подручја и области из њиховог дјелокруга рада.

(4) Лица која нису лиценцирана у складу са овим законом не могу засновати радни однос у школи.

(5) Лиценца траје четири године.

(6) Наставник који је стално запослен у школи, да би наставио рад у школи у наставној области или наставном предмету дужан је да обнавља лиценцу.

(7) Наставници који су на дан ступања на снагу овог закона имали важећу лиценцу стечену на основу раније важећих прописа сматрају се лиценцираним за наставну област или наставни предмет у којем изводе васпитно-образовни рад.

(8) Лицу којем због психичке или физичке болести није обновљена лиценца, обезбјеђује се друго радно мјесто, а ако то није могуће, оснивач му обезбјеђује материјалну и социјалну сигурност у складу са Законом о раду и важећим прописима.

(9) Наставнику, стручном сараднику и директору мирује лиценца за вријеме:

а) боловања дужег од шест мјесеци,

б) породилског боловања и одсуствовања са посла ради њега дјетета,

в) именована, односно избора на јавну функцију и

г) трајања судског поступка због отказивања уговора о раду наставнику, односно стручном сараднику а који је окончан правоснажном пресудом у корист наставника, односно стручног сарадника.

(10) Наставнику којем престане радни однос због учињене теже повреде радних обавеза из овог закона, престаје важење лиценце.

(11) Министар доноси Правилник о лиценцирању наставника и стручних сарадника и начину полагања стручног испита.

(12) Републички педагошки завод води регистар наставника и стручних сарадника којима је издата лиценца.

Члан 114.

(1) Директор расписује јавни конкурс за упражњено мјесто наставника, стручног сарадника и васпитача обавезно посредством Завода за запошљавање Републике Српске. Оглас се објављује најмање у једним дневним новинама.

(2) Директор школе дужан је да прије расписивања јавног конкурса за попуну упражњеног радног мјеста са пуном или непуном седмичном нормом на то радно мјесто распореди наставника, односно стручног сарадника за чијим је радом престала потреба у другој школи на подручју јединице локалне самоуправе, уколико је наведено лице са тим сагласно.

(3) Наставника, стручног сарадника и васпитача бира директор школе, на приједлог комисије за избор, са листе кандидата који испуњавају услове конкурса, а вјероучитеља на приједлог надлежне цркве или вјерске заједнице.

(4) У случају да пријављени кандидат није задовољан одлуком директора, може поднијети приговор школском одбору у року од осам дана.

(5) Одлука школског одбора је коначна.

(6) Са наставником, стручним сарадником и васпитачем који има заснован радни однос у другој основној школи с непуном седмичном нормом, може се засновати радни однос у школи до прописане седмичне норме без јавног конкурса из става 1. овог члана.

(7) Ако школа не може да обезбиједи наставника и стручног сарадника за број часова који је већи од предвиђене норме часова, директор их може распоредити наставницима и стручним сарадницима тог предмета до краја школске године, али број часова седмично и годишње не смије бити већи од броја прописаног Законом о раду.

(8) Наставник и стручни сарадник који одбије да изводи наставу према ставу 7. овог члана чини тежу повреду радне дужности.

(9) Уколико није могуће распоредити часове наставнику истог предмета запосленом у школи, директор до краја школске године на овим часовима ангажује наставника из друге школе који нема пуну норму.

(10) Ако се на конкурс не пријави наставник са завршеним првим циклусом одговарајућег студијског програма и уколико не постоји могућност ангажовања стручног лица запосленог у школи на истом подручју са непуном нормом, директор може на одређено вријеме примити лице без потребних услова у погледу нивоа и врсте образовања, најдуже за једно полугодиште, а уз претходну сагласност стручне комисије Републичког педагошког завода.

Члан 115.

Министар доноси Правилник о норми непосредног рада са ученицима у оквиру 40-часовне радне седмице, а остало радно вријеме распоређује се у складу са Законом о раду.

Члан 116.

(1) Директор школе покреће дисциплински поступак против наставника, стручног сарадника и осталих радника који учине повреду радне дужности.

(2) Дисциплински поступак спроводи дисциплинска комисија у складу са општим актом школе, којим се утврђују лакше и теже повреде радних дужности.

(3) Директор доноси коначну одлуку и изриче дисциплинску мјеру.

Члан 117.

(1) Теже повреде радних дужности су:

- а) неостваривање циљева и задатака васпитно-образовног рада,
- б) одбијање радника да извршава своје радне обавезе одређене уговором о раду и рјешењем о 40-часовној радној недјељи,
- в) одбијање наставника и стручног сарадника да изводи наставу у складу са чланом 114. овог закона,

- г) одбијање наставника, стручног сарадника и осталих радника да оду на комисијски лекарски преглед,
- д) крађа, намјерно уништење, оштећење или незаконито располагање средствима школе, као и наношење штете трећим лицима коју је школа дужна да надокнади,
- ђ) злоупотреба положаја са материјалним или другим посљедицама за школу,
- е) одавање пословне или службене тајне,
- ж) насилно понашање према ученицима, радницима и трећим лицима,
- з) кориштење алкохолних пића или дрога за вријеме радног времена,
- и) неоправдан изостанак са посла у трајању од три дана у календарској години,
- ј) организовање припремне (инструктивне) наставе и курсева за ученике школе у којој ради,
- к) испитивање и оцјењивање ученика супротно овом закону и правилницима,
- л) довођење непримјереним понашањем у питање основних моралних вриједности,
- љ) организовање ученика у политичке сврхе,
- м) изазивање националне или вјерске нетрпељивости,
- н) вријећање на часу или у школи ученика, цијелог одјељења, родитеља ученика или радних колега,
- њ) организовање или учествовање у продаји књига или друге робе ученицима,
- о) примање било којег облика материјалне користи од ученика, његових родитеља или од других лица,
- п) онемогућавање контроле стручним савјетницима и инспекцијским органима,
- р) уношење оружја у школски простор и
- с) сексуално узнемиравање или злостављање ученика.

(2) Уколико се утврди да је наставник, односно сарадник извршио тежу повреду радне дужности, директор школе отказује уговор о раду наставнику.

(3) Директор школе удаљава са рада наставника, стручног сарадника и другог запосленог у школи до окончања дисциплинског поступка, уколико је затечен у вршењу радњи за које се основано сумња да представљају кривично дјело или да угрожавају имовину веће вриједности.

(4) Ако директор не поступи сагласно ставу 3. овог члана, наставника, стручног сарадника, васпитача или другог радника удаљава министар, односно оснивач школе у року од 15 дана од дана достављања обавјештења, при чему се разматра и кажњава и поступак директора.

Члан 118.

Наставнику или сараднику за чијим радом је дјелимично или потпуно, односно привремено или трајно престала потреба за радом због промјене у Наставном плану и програму, смањеног броја ученика или статусне промјене школе, припадају сва права радника у складу са Законом о раду, Општим

колективним уговором и Посебним колективним уговором за запослене у образовању, науци и култури.

Члан 119.

(1) Наставници, стручни сарадници, васпитачи, као и други радници школе који су засновали радни однос у школи имају право да против аката донесених о њиховим правима, обавезама и одговорностима поднесу жалбу школском одбору у року од 15 дана од дана достављања акта.

(2) Одлука школског одбора по приговору је коначна.

(3) Сва питања која се односе на права, обавезе и одговорности радника школе регулишу се уговором о раду и гранским колективним уговором, у складу са Законом о раду.

Члан 120.

(1) Ради стицања нових знања, усавршавања и професионалног развоја, наставни кадар, стручни сарадници и директори школа обухваћени су обавезним програмима обуке, усавршавања и провјере.

(2) Програме обуке доноси Министарство у складу са принципима и стандардима дефинисаним овим законом.

(3) Рад наставника, стручних сарадника, васпитача и директора прати се и оцјењује у складу са законом.

(4) Рад наставника, стручних сарадника и васпитача оцјењује директор личним увидом у рад и по прибављеном мишљењу наставничког вијећа, те извјештаја о стручном и инспекцијском надзору.

(5) За постигнуте резултате у раду, наставник, стручни сарадник и васпитач који се посебно истичу у раду могу бити похваљени и награђени, а на основу критеријума утврђених Статутом школе.

(6) Директор, наставник и стручни сарадник могу стећи звање ментор, савјетник и виши савјетник.

(7) Министар доноси Правилник о стручном усавршавању, оцјењивању и напредовању васпитача, наставника, стручних сарадника и директора.

Члан 121.

Наставници, стручни сарадници и васпитачи остварују право на штрајк у складу са Законом о штрајку ("Службени гласник Републике Српске", број 10/98).

Члан 122.

(1) Школа има секретара и рачуновођу.

(2) Секретар и рачуновођа школе примају се путем конкурса објављеног у средствима јавног информисања.

(3) Секретара и рачуновођу бира директор на приједлог комисије за избор, са листе кандидата који испуњавају услове конкурса.

Члан 123.

(1) Послове секретара школе може обављати лице са завршеним првим циклусом студијског програма или еквивалент – Правни факултет.

(2) Послове рачуновође школе може обављати лице са завршеним првим циклусом студијског програма у области финансија и рачуноводства или еквивалент – Економски факултет.

Члан 124.

Број осталих радника у школи, нивои и врсте образовања потребни за обављање осталих послова у школи и начин пријема и распоређивања осталих радника школе утврђују се актом школе уз сагласност оснивача.

VIII УПРАВЉАЊЕ И РУКОВОЂЕЊЕ ШКОЛОМ И ПРОЦЕДУРА ИЗБОРА ОРГАНА УПРАВЉАЊА И РУКОВОЂЕЊА

Члан 125.

(1) Школски одбор је орган управљања у школи.

(2) Школски одбор има седам чланова које за јавне школе у име оснивача именује Министарство од којих:

- а) два члана на приједлог радника школе из реда запослених,
- б) два члана у име оснивача,
- в) два члана из реда родитеља на приједлог савјета родитеља школе и
- г) једног члана на приједлог локалне заједнице.

(3) Састав школског одбора мора одражавати националну структуру ученика и родитеља, школског особља и јединице локалне самоуправе у којој се школа налази.

(4) Школски одбор бира се на период од четири године.

(5) Свим члановима школског одбора престаје мандат истеком рока од четири године од дана конституисања школског одбора.

(6) По истеку мандата, члан школског одбора може бити поново биран за члана школског одбора још један мандат.

(7) Члан школског одбора може бити лице са најмање средњом стручном спремом.

(8) Одлуке школског одбора су правно ваљане ако се за њих изјасни већина од укупног броја чланова школског одбора.

(9) Чланови школског одбора не могу бити лица која у истој школи обављају послове:

- а) директора,
- б) помоћника директора,

- в) секретара и
- г) рачуновође.

(10) Предсједника и замјеника предсједника школског одбора именује школски одбор из реда својих чланова.

(11) Чланове школског одбора разрјешава предлагач по својој иницијативи, иницијативи других органа у школи или на основу инспекцијског налаза, ако се утврди да не извршавају обавезе из овог закона.

(12) Рад члана школског одбора је добровољан и не плаћа се.

(13) Својство члана школског одбора престаје истеком мандата, оставком или разрјешењем.

(14) Уколико члан школског одбора буде разрјешен или му мандат престане по неком другом основу, именује се нови члан школског одбора.

(15) Школски одбор доноси пословник о раду којим се регулише конституисање школског одбора, избор предсједника и замјеника предсједника школског одбора.

(16) Министар доноси Правилник о избору и раду школског одбора.

Члан 126.

(1) Дјелокруг рада и начин одлучивања школског одбора уређује се актом о оснивању и статутом школе у складу са овим законом.

(2) Школски одбор:

- а) доноси годишњи програм рада школе и прати његово извршење,
- б) даје директору мишљења и приједлоге о питањима од интереса за рад школе,
- в) одлучује о коришћењу финансијских средстава школе у складу са законским прописима,
- г) усваја извјештај о пословању школе и годишњи обрачун,
- д) одлучује о коришћењу средстава за инвестиције и инвестиционо одржавање,
- ђ) доноси одлуку о расписивању конкурса за избор директора,
- е) именује директора школе у складу са овим законом,
- ж) редовно разматра и прати успјех ученика и предузима мјере за унапређивање рада школе,
- з) доноси статут и друга општа акта школе којима се обавезно прописује поступак за жалбе радника и ученика,
- и) рјешава приговоре на одлуке о избору и распоређивању на радно мјесто,
- ј) покреће иницијативу за смјену директора,
- к) разрјешава дужности директора школе у складу са овим законом,
- л) именује вршиоца дужност директора у складу са овим законом,
- љ) извршава рјешења, одлуке и захтјеве Министарства,
- м) прати и контролише све друге активности прописане овим законом, статутом и оснивачким актом школе,
- н) покреће поступак код надлежних здравствених институција за комисијску оцјену радне и здравствене способности радника и
- њ) разматра и друга питања утврђена законом.

Члан 127.

- (1) Директор руководи радом школе.
- (2) За директора школе може да буде изабрано лице које:
 - а) има завршен први циклус одговарајућег студијског програма или еквивалент, односно високу или вишу стручну спрему,
 - б) има најмање пет година радног искуства у просвјети,
 - в) није осуђивано правоснажном пресудом на безусловну казну затвора и да се против њега не води кривични поступак и
 - г) има предложен програм рада и истиче се у реализацији или организацији васпитно-образовног процеса у школи.
- (3) Уз осталу потребну документацију кандидат обавезно прилаже кратку биографију у којој наводи до сада остварене резултате у раду и препоруку ранијег послодавца.
- (4) Конкурс за избор директора расписује се најмање три мјесеца прије истека мандата директора.
- (5) Школски одбор расписује конкурс за избор директора у дневним новинама које излазе на подручју Републике и Босне и Херцеговине.
- (6) Школски одбор је дужан да размотри пријаве и предложи једног од пријављених кандидата који испуњава услове конкурса за именовање директора, те затражи сагласност министра.
- (7) Школски одбор је дужан да уз захтјев за давање сагласности министру достави све благовремене и потпуне пријаве са комплетном документацијом у року од десет дана од дана сачињавања приједлога.
- (8) Школски одбор именује директора након добијања сагласности од министра за једног од кандидата који испуњава услове конкурса.
- (9) Уколико министар у року од тридесет дана од дана достављања захтјева за давање сагласности не одлучи о поднесеном захтјеву, сматраће се да је дао сагласност за предложеног кандидата.
- (10) Кандидат на конкурс који је незадовољан одлуком о избору директора школе има право да покрене судски поступак пред надлежним судом.
- (11) Ако министар донесе акт о одбијању сагласности за све кандидате са достављене листе, школски одбор доноси одлуку о расписивању новог конкурса и именује вршиоца дужности директора.
- (12) Мандат директора одвија се од дана ступања на дужност.
- (13) Директор школе бира се на период од четири године и по истеку мандата може бити још једном поново изабран у истој школи.
- (14) Министар доноси Правилник о условима и начину избора директора школе.
- (15) Директор школе мора проћи обавезну едукацију по програму који прописује Министарство.

Члан 128.

Школски одбор приватне школе има право да именује директора школе без сагласности министра, с тим да именовано лице мора испуњавати услове из става 2. члана 127. овог закона и мора бити именовано у складу са процедуром прописаном овим законом.

Члан 129.

(1) Директор је одговоран за законитост рада и за успјешно обављање дјелатности школе.

(2) Директор за свој рад одговара школском одбору и министру.

(3) Осим послова утврђених Законом о систему јавних служби и статутом школе, директор:

а) планира, организује и одговара за остваривање наставног плана и програма,

б) организује и брине се о осигурању квалитета и унапређивању васпитно-образовног рада,

в) организује педагошко-инструктивни увид и надзор и предузима мјере за унапређивање рада наставника, односно стручних сарадника и за спречавање њиховог негативног утицаја на ученике и друге наставнике, односно сараднике,

г) планира стручно усавршавање запослених,

д) предузима мјере ради извршавања налога просвјетног инспектора и стручног савјетника, као и у случају недоличног понашања запослених радника и њиховог негативног утицаја на ученике,

ђ) благовремено обавјештава запослене, стручне органе и органе управљања о свим питањима од интереса за рад школе,

е) подноси извјештај школском одбору о успјеху и о постигнутим резултатима васпитно-образовног рада,

ж) сарађује са Министарством, општином, родитељима ученика и осталим друштвеним партнерима,

з) сазива и руководи сједницама наставничког вијећа, усмјерава и усклађује рад стручних органа у школи,

и) одговара за спровођење одлука школског одбора и других тијела школе,

ј) обезбјеђује заштиту права ученика, заштиту здравља ученика и њихове сигурности у школи,

к) обезбјеђује благовремено и тачно достављање података Министарству и оснивачу о броју ученика и одјељења, наставника, стручних сарадника и осталих радника, броју часова, као и других података које затражи Министарство,

л) организује спровођење испита, уписа и оцјењивања ученика у школи у складу са овим законом и подзаконским прописима,

љ) обезбјеђује намјенско трошење средстава у школи,

м) доноси одлуке о слободним радним мјестима и расписује конкурс за попуну упражњених радних мјеста у школи,

- н) прима у радни однос наставнике, стручне сараднике и остале раднике,
 - њ) организује чување и бригу о школском објекту, инвентару и опреми,
 - о) одговоран је за издавање свједочанстава, диплома и других јавних исправа,
- као и за уредно вођење и чување одјељењских књига, матичних књига, љетописа школе и других докумената,
- п) спроводи одлуке, закључке и рјешења Министарства,
 - р) сарађује са владиним, невладиним и другим организацијама уз сагласност Министарства и
- с) предузима мјере заштите права ученика, те о сваком кршењу тих права, посебно о свим облицима насиља над учеником, одмах обавјештава надлежну социјалну установу.

Члан 130.

- (1) Дужност директора престаје:
 - а) истеком мандата,
 - б) на лични захтјев – оставком,
 - в) стицањем услова за престанак радног односа,
 - г) разрјешењем и
 - д) ако је оцијењен оцјеном незадовољава у складу с Правилником о стручном усавршавању, оцјењивању и напредовању васпитача, наставника, стручних сарадника и директора у предшколским установама, основним и средњим школама и домовима ученика.
- (2) Одлуку о престанку дужности директора доноси школски одбор.
- (3) Иницијативу за разрјешење директора школе могу покренути:
 - а) министар,
 - б) школски одбор,
 - в) наставничко вијеће,
 - г) синдикат школе,
 - д) градоначелник/начелник општине,
 - ђ) савјет родитеља,
 - е) инспекција и
 - ж) Републички педагошки завод.
- (4) Иницијатива за разрјешење директора доставља се школском одбору.
- (5) Школски одбор је дужан да у року од 15 дана размотри иницијативу за разрјешење директора, утврди да ли постоје услови предвиђени овим законом за разрјешење директора, донесе одговарајућу одлуку и о томе обавијести предлагача иницијативе.
- (6) Школски одбор је дужан да смијени директора са дужности ако утврди да су испуњени услови предвиђени овим законом за разрјешење директора.
- (7) Ако школски одбор не поступи у складу са ст. 5. и 6. овог члана, министар ће на основу иницијативе и утврђивања услова које овај закон

предвиђа за разрјешење директора наложити школском одбору да спроведе поступак разрјешења директора у року од тридесет дана.

(8) Ако школски одбор не поступи у складу са ставом 7. овог члана, министар ће разрјешити директора и именовати вршиоца дужности директора.

Члан 131.

Школски одбор разрјешитиће дужности директора прије истека мандата, ако:

- а) утврди да не извршава обавезе предвиђене овим законом,
- б) је школа, односно директор одговоран за прекршај из овог закона или је починио кривично дјело,
- в) је надлежни орган утврдио да школа не остварује годишњи програм рада школе,
- г) је надлежни орган утврдио да директор не предузима мјере за остваривање циљева образовања,
- д) директор не поступи по налогу, односно мјери надлежног органа за отклањање утврђених недостатака и неправилности,
- ђ) надлежни орган утврди да директор располаже средствима школе, школским простором, опремом и имовином школе на незаконит начин,
- е) директор предлагањем незаконитих одлука, непотпуним, неблаговременим и нетачним обавјештавањем или сазивањем сједница супротно пословнику, омета рад органа управљања и запослених,
- ж) директор не предузима одговарајуће мјере према наставнику, стручном сараднику или другом запосленом раднику који не извршава своје радне обавезе,
- з) се у школи води евиденција и издају јавне исправе супротно овом закону,
- и) школа не обезбиједи чување прописане евиденције и документације,
- ј) школа не спроводи мјере безбједности и заштите ученика,
- к) се у току мандата утврди да не испуњава прописане услове за директора,
- л) школа наплати од ученика надокнаду штете супротно овом закону,
- љ) не распише конкурс на упражњено радно мјесто или прими радника супротно овом закону,
- м) не омогући обављање управног, стручно-педагошког и инспекцијског надзора или не отклони недостатке утврђене тим надзором,
- н) школа достави Министарству нетачне податке у вези са радом школе, као и о броју одјељења, ученика, часова и радника,
- њ) се у школи обрачун плате врши супротно важећим законским прописима и колективном уговору,
- о) школа не изда свим радницима рјешење о 40-часовној радној седмици и ако се радницима сваког мјесеца не уручује обрачунски лист за плату,
- п) учини тежу повреду радних обавеза утврђених за наставника и
- р) утврди и друге неправилности утврђене овим законом.

Члан 132.

(1) У школи у којој је директор разријешен дужности или му је истекао мандат, а није расписан конкурс или није извршен избор, школски одбор ће уз претходну сагласност министра именовати вршиоца дужности директора до именовања директора, а најдуже на шест мјесеци.

(2) Министар ће именовати вршиоца дужности директора ако школски одбор не именује вршиоца дужности директора у складу са ставом 1. овог члана.

(3) За вршиоца дужности директора може да буде именовано лице које испуњава услове за директора школе.

(4) Права, обавезе и одговорности директора школе односе се и на вршиоца дужности директора.

Члан 133.

(1) Директор школе којем је престала дужност због истека мандата распоређује се на радно мјесто са којег је постављен на дужност директора.

(2) Ако је у међувремену мјесто са којег је постављен на дужност директора укинута, лице из става 1. овог члана распоређује се на мјесто које одговара његовом нивоу образовања и стручном звању у одређеној области у истој или другој школи.

(3) Ако нема слободног радног мјеста у истој или другој школи лице из става 1. овог члана остаје нераспоређено и остварује право на плату у висини коју је остварило за мјесец који је претходио мјесецу у којем му је престала дужност, а најдуже шест мјесеци.

(4) Директору школе којем је престала дужност разрјешењем или на лични захтјев – оставком, а који не може бити распоређен на радно мјесто које одговара његовом нивоу образовања и стручном звању у одређеној области, престаје радни однос, уз исплату отпремнине у складу са Законом о раду, као и другим важећим прописима.

Члан 134.

(1) Школа која има више од 24 одјељења може имати помоћника директора, што се уређује Правилником о финансирању основних школа.

(2) Помоћника директора школе именује директор школе из реда запослених наставника и сарадника, који имају завршен први циклус студијског програма или еквивалент, односно високу или вишу стручну спрему и најмање три године рада у настави, или на пословима педагога, односно психолога.

(3) Избор помоћника директора регулише се општим актом школе.

(4) Помоћник директора обавља сљедеће послове:

а) организује, руководи и одговара за педагошки рад школе,

б) координира рад стручних органа школе и

в) обавља и друге послове у складу са законом и општим актом школе.

(5) Помоћник директора изводи редовну наставу до шест часова у оквиру 40-часовне радне седмице, уколико је то неопходно.

Члан 135.

- (1) У школи се формира савјет родитеља, као савјетодавно тијело.
- (2) Родитељи ученика имају право, а школа обавезу да помогне родитељима да формирају савјет родитеља чије чланове бирају родитељи ученика.
- (3) Савјет родитеља чине представници сваког разреда у школи.

Члан 136.

- (1) Савјет родитеља:
 - а) разматра успјех ученика у учењу и владању,
 - б) разматра намјену коришћења средстава остварених:
 - 1) ученичким радом,
 - 2) проширеном дјелатношћу школе,
 - 3) од донација и средстава родитеља,
 - в) разматра школски календар,
 - г) разматра план екскурзија и излета ученика на почетку школске године,
 - д) представља ставове родитеља ученика школском одбору школе,
 - ђ) подстиче ангажовање родитеља у раду школе,
 - е) учествује у изради и реализацији одговарајућих пројеката којима се подстиче и унапређује образовни рад у школи и
 - ж) промовише интересе школе у локалној заједници на чијем подручју се школа налази.
- (2) Савјет родитеља има право да своје приједлоге, питања и ставове упућује школском одбору, директору, односно стручним органима школе.
- (3) Статутом школе дефинише се број чланова, начин и процедура оснивања и рада савјета родитеља.

Члан 137.

- (1) Ученици формирају у школи савјет ученика.
- (2) Чланове савјета ученика бирају ученици.
- (3) Узимајући у обзир године ученика који похађају школу, школа им помаже да формирају савјет ученика чија је функција да:
 - а) промовише интересе школе у локалној заједници на чијем подручју се налази школа,
 - б) представља ставове ученика школском одбору,
 - в) подстиче ангажовање ученика у раду школе,
 - г) информише школски одбор о својим ставовима када оцијени да је то потребно или по захтјеву школског одбора о сваком питању које се односи на рад и управљање школом,
 - д) промовише права ученика и подстиче друштвено користан рад у заједници,

- ђ) разматра питања успјеха ученика, школског календара, екскурзија и излета ученика, услова рада школе и других питања утврђених актима школе и
- е) учествује у изради и реализацији одговарајућих пројеката којима се подстиче и унапређује образовни рад у школи.

Члан 138.

У школи се конституишу и функционишу стручни органи:

- а) одјељенско вијеће,
- б) наставничко вијеће и
- в) стручни активи наставника.

Члан 139.

(1) Стручни органи обављају сљедеће послове:

- а) прате остваривање наставног плана и програма,
- б) анализирају остваривање:
 - 1) циљева,
 - 2) задатака и
 - 3) садржаја образовања и васпитања,

- в) утврђују резултате рада наставника и стручних сарадника,
- г) утврђују резултате рада ученика и предузимају мјере за јединствен и усклађен рад свих ученика у процесу образовања и васпитања,
- д) рјешавају и друга питања утврђена овим законом.

(2) Статутом школе ближе се уређују овлашћења и начин рада стручних органа.

Члан 140.

(1) За подручје више сусједних јединица локалне самоуправе или једне јединице локалне самоуправе формира се актив директора основних школа.

(2) Актив директора обавља сљедеће послове:

- а) предузима мјере за унапређивање васпитно-образовног рада у школама,
- б) организује заједничке стручне службе за школе у свом подручју,
- в) размјењују информације о потребном стручном кадру да би се омогућило ангажовање наставника до пуне седмичне норме у другој школи,
- г) сарађује са Министарством и локалним заједницама, те другим друштвеним партнерима и
- д) разматра и друга питања од значаја за рад школа у свом подручју.

IX ПРИЗНАВАЊЕ СВЈЕДОЧАНСТВА

Члан 141.

(1) Држављанин Републике Српске и Босне и Херцеговине који је у иностранству стекао основно образовање и васпитање или завршио поједине разреде основне школе има право да захтијева признавање јавне исправе о стеченом основном образовању и васпитању или завршеном разреду основне школе.

(2) Страни држављанин и лице без држављанства има право да захтијева нострификацију или признавање еквиваленције јавне школске исправе стечене у иностранству ако за то има правни интерес.

Члан 142.

(1) Признавање јавне исправе о стеченом основном образовању, као и нострификацију и признавање еквиваленције јавне исправе основног образовања стеченог у иностранству врши Министарство.

(2) Уз захтјев за признавање јавне исправе из става 1. овог члана, заинтересовано лице подноси јавну исправу у оригиналу или овјерној копији и у преводу на један од службених језика који је овјерио овлаштени преводилац.

(3) Нострификацијом, односно еквиваленцијом се страна школска исправа изједначава са одговарајућом школском исправом стеченом у Републици и то у погледу права на настављање образовања и васпитања и права на запошљавање.

Члан 143.

(1) Поступак нострификације, односно признавања еквивалентности стране школске исправе спроводи се на основу Закона о општем управном поступку ("Службени гласник Републике Српске", број 13/02), уколико овим законом није другачије утврђено.

(2) У поступку нострификације, односно признавања еквивалентности стране школске исправе узима се у обзир:

- а) систем школовања земље у којој је стечена школска исправа,
- б) наставни план и програм,
- в) трајање школовања,
- г) права која даје страна школска исправа имаоцу и
- д) друге околности од значаја за одлучивање.

(3) Министар доноси рјешење којим се нострификација условљава полагањем испита или провјером знања, уколико се у поступку нострификације утврди да наставни план и програм иностране школе знатно одступа од плана са којим се упоређује.

(4) Министарство може спровођење испита и провјеру знања повјерити посебној стручној комисији коју именује министар или школи у којој лице које је поднијело захтјев за нострификацију наставља школовање.

Члан 144.

Лице које је поднијело захтјев за нострификацију, односно признавање еквивалентности стране школске исправе може условно да се упише у наредни разред уколико поступак није окончан до истека рока за упис ученика у школу.

Члан 145.

Рјешење о нострификовању и рјешење о еквиваленцији коначно је у управном поступку.

Члан 146.

(1) Министарство чува документацију приложену уз захтјеве за нострификацију и признавање еквивалентности стране школске исправе и о томе води евиденцију.

(2) Министарство води регистар о нострификацији и еквиваленцији страних школских исправа.

(3) Регистар из става 2. овог члана садржи:

- а) редни број,
- б) датум пријема захтјева,
- в) име, презиме и адресу подносиоца захтјева,
- г) назив установе и земље у којој је издата школска исправа,
- д) кратак садржај рјешења о нострификовању, односно еквиваленцији са бројем протокола и датумом издавања и
- ђ) примједбе.

X ЕВИДЕНЦИЈА, ЈАВНЕ ИСПРАВЕ И ПЕЧАТ

Члан 147.

(1) Школа води:

- а) матичну књигу,
- б) евиденцију о издатим свједочанствима,
- в) дневник васпитно-образовног рада (одјељенска књига),
- г) евиденцију о испитима,
- д) евиденцију и документацију о стручном усавршавању наставника, стручних сарадника и васпитача и
- ђ) летопис школе.

(2) Школа трајно чува:

- а) матичну књигу,
- б) летопис и
- в) евиденцију о издатим свједочанствима о завршеној основној школи.

(3) Дневник васпитно-образовног рада (одјељенска књига) чува се десет година, као и евиденција о испитима.

Члан 148.

(1) Јавне исправе које издаје школа су:

- а) ђачка књижица,
- б) свједочанство о завршеној основној школи, односно разреду,
- в) преводница,
- г) увјерење о положеном испиту из страног језика и
- д) увјерење о завршеним нивоима основног образовања ученика са посебним потребама.

(2) Министар доноси Правилник о садржају и начину вођења документације и евиденције и обрасцима јавних исправа у основној школи.

Члан 149.

(1) Школа издаје ђачку књижицу у коју се уносе оцјене о успјеху у учењу и владању на крају полугодишта и на крају сваког разреда, изузев ученицима I тријаде којима се на крају школске године описно и бројчано уписује да су завршили разред.

(2) Школа издаје ученику свједочанство о завршеном основном образовању и васпитању.

(3) Ученику који није стекао основно образовање и васпитање, а престала му је обавеза похађања наставе и ученику који одлази у иностранство, издаје се свједочанство о посљедњем завршеном разреду.

Члан 150.

(1) Вјеродостојност јавне исправе школе овјерава се печатом.

(2) Садржај печата утврђује се у складу са Законом о печатима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 17/92, 63/01 и 49/07).

(3) Директор школе одређује службено лице одговорно за употребу и чување печата.

Члан 151.

(1) Школа издаје дупликат јавне исправе на прописаном обрасцу послије проглашавања јавне исправе неважећом у "Службеном гласнику Републике Српске".

(2) Школа издаје увјерење о подацима о којима води евиденцију, у недостатку прописаног обрасца.

Члан 152.

(1) Лице које нема јавну исправу о завршеном школовању, а евиденција о томе, односно архивска грађа је уништена, нестала или недоступна, може да поднесе захтјев основном суду у мјесту пребивалишта или боравишта због утврђивања завршеног школовања.

(2) Рјешење суда којим се доказује да је лице стекло основно образовање и васпитање замјењује свједочанство о завршеном основном образовању и васпитању.

XI ОБЕЗБЈЕЂИВАЊЕ СРЕДСТАВА

Члан 153.

(1) Средства за рад школе коју оснива Република обезбјеђују се из:

- а) буџета Републике,
- б) буџета јединице локалне самоуправе на чијем подручју се школа налази и
- в) других извора.

(2) Влада обезбјеђује:

- а) средства школама за плате запослених у складу са важећим прописима,
- б) инвестициону изградњу и опрему и инвестиционо одржавање,
- в) трошкове материјала и услуга школе,
- г) стручно усавршавање наставника, стручних сарадника и васпитача,
- д) примања запослених по основу превоза на посао, уколико је удаљеност до школе више од четири километра, и друга лична примања,
- ђ) финансирање трошкова превоза ученика који до школе путују са удаљености веће од четири километра, изузев за ученика из члана 90. овог закона и
- е) републичко такмичење и такмичење ученика вишег ранга према одобрењу Министарства.

(3) Средства за основно музичко и балетско образовање и васпитање обезбјеђују Влада и родитељи.

(4) Средства за основно образовање одраслих обезбјеђују Влада и полазници.

(5) Јединица локалне самоуправе на чијем се подручју налази сједиште школе може обезбједити дио средстава за:

- а) инвестициону изградњу и опрему и инвестиционо одржавање,
- б) материјалне трошкове школе, а обезбјеђује средства за такмичење ученика на општинском нивоу и трошкове учешћа ученика са подручја на регионалном нивоу,

(6) Министар доноси Правилник о финансирању основних школа.

Члан 154.

(1) Цијена услуга у школи изражава вриједност и резултат рада којима се обезбјеђује накнада:

- а) материјалних трошкова у складу са утврђеним нормативима,
- б) плате према важећим прописима,
- в) одговарајући износ за текуће и инвестиционо одржавање и
- г) средства за исплату законом и другим прописима утврђених обавеза.

(2) Министар прописује мјерила за увођење цијена услуга у школи.

(3) Средства за финансирање приватне школе обезбјеђује оснивач.

Члан 155.

(1) Школа може обезбиједити дио средстава издавањем на коришћење физкултурне сале и спортских терена за тренинге, спортска такмичења и рекреацију, као и издавањем школских кабинета и учионица за наставу.

(2) Издавањем школског простора не смије се ометати васпитно-образовни рад школе.

(3) Средства остварена издавањем школског простора уплаћују се на рачун јавних прихода – организациони код школе.

XII НАДЗОР НАД РАДОМ УСТАНОВА ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Члан 156.

(1) Министарство врши управни надзор над законитошћу рада школе.

(2) Стручно-педагошки надзор врши Републички педагошки завод, односно стручни савјетници за предмет или групу предмета (у даљем тексту: стручни савјетник).

(3) Министар доноси Правилник о остваривању управног и стручно-педагошког надзора.

(4) Инспекцијски надзор над примјеном закона и других прописа из области основног образовања и васпитања врши Републичка просвјетна инспекција у саставу Републичке управе за инспекцијске послове.

(5) У школи се врши интерно и екстерно вредновање квалитета васпитно-образовног рада.

Члан 157.

(1) У вршењу стручно-педагошког надзора, стручни савјетник остварује:

а) непосредан увид у примјену и реализацију наставног плана и програма,

б) увид у рад и организацију рада школе, рад наставника, стручних сарадника, васпитача и директора,

в) непосредан увид у начин извођења наставе, испита и других облика васпитно-образовног рада,

г) пружа савјетодавно-инструктивну помоћ наставницима, стручним сарадницима, васпитачима и директору,

д) увид у одржавање школских простора и

ђ) предлаже министру и надлежним органима предузимање непосредних мјера за отклањање неправилности и недостатака, као и мјера за унапређивање васпитно-образовног рада.

(2) О извршеном стручно-педагошком надзору обавезно се сачињава записник о чињеничном стању који се доставља надлежним органима школе.

(3) Стручни савјетник, према својим овлашћењима, рјешењем налаже школи отклањање утврђених неправилности.

XIII КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 158.

(1) Новчаном казном од 1.000 до 5.000 КМ казниће се за прекршај школа, ако:

- а) дозволи политичко организовање и дјеловање у школи или дозволи коришћење школског простора у те сврхе, у вријеме одржавања наставе (члан 15),
- б) не остварује наставни план и програм доносен на основу овог закона (члан 33),
- в) не прибави сагласност за избор или промјену другог страног језика (члан 36),
- г) употребљава уџбенике и наставна средства који нису одобрени (члан 37),
- д) не доноси годишњи програм рада школе у року прописаном овим законом (члан 41),
- ђ) утврди више часова обавезне наставе у дневном и седмичном распореду часова (члан 43),
- е) одступи од школског календара без сагласности министра (члан 45),
- ж) не обавјештава родитеље и Министарство о ученицима који не похађају школу (члан 56),
- з) не достави у року од седам дана преводницу и друге податке о ученику, односно у истом року не достави обавјештење о пријему ученика, преводнице и других података о ученику (члан 57),
- и) у специјалне школе или специјално одјељење упише дијете ометено у развоју без рјешења надлежног органа (члан 83),
- ј) закључи уговор о раду на неодређено вријеме са наставником, стручним сарадником или васпитачем који не испуњава прописане услове (чл. 104, 105, 106. и 107),
- к) не распише конкурс за наставника, стручног сарадника или васпитача или распише конкурс супротно овом закону (чл. 114. и 129),
- л) не води или неуредно води прописану евиденцију о васпитно-образовног раду школе (чл. 147. и 148),
- љ) изда свједочанство чија садржина не одговара подацима у матичној књизи (чл. 147. и 148),
- м) не предузме одговарајуће мјере и ефикасне механизме заштите против дискриминације и узнемиравања по основу пола и сексуалног узнемиравања,
- н) ако се у школи врши дискриминација из чл. 11. и 12. ст. 2. и 3. овог закона и
- њ) не достави благовремено или достави нетачне податке Министарству (чл. 126. и 129).

(2) Новчаном казном од 500 до 1.000 КМ казниће се и одговорно лице у школи за прекршај из става 1. овог члана.

Члан 159.

Ако школа престане да ради због кривице оснивача, оснивач се кажњава новчаном казном од 15.000 КМ, а одговорно лице новчаном казном од 3.000 КМ.

Члан 160.

(1) Новчаном казном од 100 до 500 КМ казниће се за прекршај родитељ ако не упише дијете у основну школу или ако дијете неоправдано изостаје из школе.

(2) Уколико и после извршене казне родитељ не упише дијете у школу, односно ако дијете неоправдано изостаје из школе, казне се могу понављати.

XIV ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 161.

Наставници, стручни сарадници и васпитачи који обављају васпитно-образовни рад у школи, а који су по прописима важећим до ступања на снагу овог закона испуњавали услове у погледу степена и врсте стручне спреме, могу и даље обављати васпитно-образовни рад у школи и равноправно конкурисати на радна мјеста у школама.

Члан 162.

У специјалним школама и специјалним одјељењима наставу од I до IX разреда може изводити и дефектолог са завршеном вишом школом који је даном ступања на снагу овог закона затечен у сталном радном односу у школи и према раније важећим прописима испуњавао услове у погледу нивоа и врсте образовања.

Члан 163.

(1) Лица затечена на радним мјестима секретара и рачуновође која не испуњавају услове из ст. 1. и 2. члана 123. овог закона, а по прописима важећим до ступања на снагу овог закона су испуњавала услове за обављање тих послова, дужна су да у року од седам година од ступања на снагу овог закона испуне потребне услове у погледу нивоа и врсте образовања.

(2) Од обавезе из става 1. овог члана изузети су радници са 20 и више година радног стажа или 40 и више година старости.

Члан 164.

У школама ће се до краја јуна 2009. године конституисати школски одбори у складу са овим законом.

Члан 165.

Влада ће у року од 12 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети Уредбу о педагошким стандардима и нормативима за основно образовање и васпитање (члан 7. овог закона) и Уредбу о организовању и извођењу наставе на језицима националних мањина (члан 14. овог закона).

Члан 166.

(1) Министар ће у року од девет мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети правилнике:

- а) о структури, начину формирања и надлежностима Савјета за развој основног образовања и васпитања (члан 17. овог закона),
- б) о условима за оснивање и почетак рада основне школе (члан 19. овог закона),
- в) о садржају и начину вођења регистра основних школа (члан 23. овог закона),
- г) о стандардима за израду уџбеника (члан 38. овог закона),
- д) о извођењу излета, екскурзија и школе у природи (члан 41. овог закона),
- ђ) о утврђивању критеријума за избор надарених и талентованих ученика (члан 48. овог закона),
- е) о васпитању и образовању дјете са сметњама у психофизичком развоју (члан 55. овог закона),
- ж) о оцјењивању ученика у основној школи (члан 63. овог закона),
- з) о вођењу ученичког досијеа (члан 69. овог закона),
- и) о врсти диплома, начин и услове за њихово додјељивање (члан 71. овог закона),
- ј) о избору и проглашењу ученика генерације (члан 72. овог закона),
- к) о стручним профилима и звањима (члан 104. овог закона),
- л) о лиценцирању наставника и стручних сарадника и начину полагања стручног испита (члан 113. овог закона),
- љ) о норми непосредног рада са ученицима у оквиру 40-часовне радне седмице (члан 115. овог закона),
- м) о стручном усавршавању, оцјењивању и напредовању васпитача, наставника, стручних сарадника и директора у предшколским установама, основним и средњим школама и домовима Републике Српске (члан 120. овог закона),
- н) о избору и раду школског одбора (члан 125. овог закона),
- њ) о условима и начину избора директора школе (члан 127. овог закона)

о) о садржају и начину вођења документације и евиденције и обрасцима јавних исправа у основној школи (члан 148. овог закона),
п) о финансирању основних школа (члан 153. овог закона) и
р) о остваривању управног и стручно-педагошког надзора (члан 156. овог закона).

(2) До доношења прописа из става 1. овог члана примјењиваће се подзаконски прописи донесени на основу Закона о основној школи ("Службени гласник Републике Српске", број 38/04), који нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 167.

Школе ће своју организацију и опште акте ускладити са одредбама овог закона у року од девет мјесеци од ступања на снагу овог закона.

Члан 168.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о основној школи ("Службени гласник Републике Српске", број 38/04).

Члан 169.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-1214/08
Датум: 16. јул 2008. године

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Мр Игор Радојичић